

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 82

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, APRIL 8TH, 1933

LETO XXXV.—VOL. XXXV.

PASIJONSKA DRAMA VPRIZORJENA V NEDELJO V SLOV. NARODNEM DOMU

Roosevelt odredil obširno preiskavo. Ponesrečeni Akron je bil najden

Washington, 6. aprila. Predsednik Roosevelt je odredil, da se uvede obširna preiskava, ki naj dožene, zakaj se je ponesrečil največji ameriški zrakoplov Akron. Preiskava se bo začela v ponedeljek, 10. aprila, v Lakehurst, kjer je pristanišče za zrakoplove. Vodilo jo bo mornariško vojno sodišče pod predsedstvom rejar admiral Phelps. Trije možje, ki so se rešili iz ponesrečenega Akrona, so bili zaslišani danes od predsednika Roosevelta. Medtem pa torpedo v stražne obrežne ladje iščejo na licu mesta, kjer je padel Akron v morje, če bi dobili trupla ponesrečenih, ali pa celo mogoče pri življenju. Ena strazna ladja je dobila baje kose ponesrečenega Akrona. Druge dele razbitega zračnega orjaka so dobili že do 30 milj proč od mesta kjer je Akron padel v morje. Kakih 30 vojnih ladij se nahaja na morju v bližini, kjer se je pripetila katastrofa. Danes pričakujejo, da bo morje vrglo na površino trupla ponesrečene posadke Akrona.

"Balkan Mountain Men"

Lansko leto je imela tudi naša slovenska naselbina priloško poslušati odlično petje in sviranje, ki je prihajalo potom radia iz New Yorka vsako nedeljo. Pelj in sviral so takozvani "Balkan Mountain Men," med katerimi je nekaj bratov Hrvatov in Slovencev. Njih petje in sviranje je vzbujalo posebno pozornost po vsej Ameriki, kajti njihov program se je oddajal potom National Broadcasting Co. Ti znameniti pevci in igralci nastopijo v nedeljo 23. aprila, v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. z najfinjšim radio programom. Vstopnice za ta izvanredni koncert lahko dobite že sedaj, ako se oglasite pri Mihaljevih Bros, 6201 St. Clair Ave.

"Comrades"

Eno najbolj priljubljenih slovenskih mladinskih društev v Clevelandu, ki spadajo k SNPJ so takozvani "Comrades." V soboto bodo obhajali sedmo obletnico svojega obstanka, z veselico, ki jo priredijo v S. N. Domu. Dober prigrizek, izvrstna domača zabava in fina okrepčila bodo vsem na razpolago. Mr. John Smole, 1090 E. 74th St., je načelnik zabavnega odbora društva "Comrades."

Mrs. Louise Možina

Ta teden je bila operirana na težki operaciji Mrs. Louise Možina, 15931 Saranac Road, in sicer v Glenville bolnici, kjer se Mrs. Možina danes nahaja. Prijateljice so prošene, da jo obiščejo. Tozadevna novica nam je bila sporočena že preteklo sredo, toda je iz neznanih vzrokov doslej zaostala, za kar prosimo, da se nam oprusti.

Čajanka

Slovenska Narodna čitalnica priredi v nedeljo 9. aprila čajanko in tombolo v prostorih dvorane št. 2, S. N. Doma na St. Clair Ave. Mnogo dobikov bo na razpolago. Čitalnica potrebuje precej denarja za nove knjige in za vzdrževanje.

Angleška vlada prosi parlament, da se izključi import ruskega blaga

London, 6. aprila. Angleška vlada je predložila parlamentu zahtevo, da se ji podeli moč, da se prepreči import vsakovrstnega blaga iz Rusije. Angleška vlada prosi parlament, da se pozuri s tozadevnim dovoljenjem, in pričakuje, da bo parlament podelil to moč vladni že v par dneh, nakar bo prošnjo odobrila tudi zbornica lordov. Vlada izjavlja, da se ji tozadevno mudi, da dobi polnomoč, še predno se parlament odgodi, in predno se začne v Rusiji sodnijska razprava proti aretiranim angleškim podnikom. Anglija želi imeti orožje v rokah, ako bi obravnavala v Rusiji proti angleškim podnikom neugodno izpadla. Obenem poteče 16. aprila obstoječa rusko - angleška trgovinska pogodba, in če ima vlada polnomoč, lahko izsili iz Rusije bolj ugodne pogoje.

Znamenita operacija

Chicago, 7. aprila. Eno najbolj uspešnih operacij v zdravniški vedi je povzročil te dni dr. Gustave Herpe. Mrs. Benjamin Zeigmund je kopala svojo 10 tednov staro hčerko Marylin. Mati je pri tem držala varnostno iglo v ustih, ko ji je igla, ki je bila odprta, padla iz ust in otroku naravnost v usta, in otrok je odprto iglo takoj pogoltnil. Poklicali so dr. Herpeja, ki je izjavil, da je otrok premlad za operacijo. Čakal je dva dni, otrok je bil normalen. Tedaj se je dr. Herpe odločil, da vreže v otrokov želodec. Po vrezu je vzel želodec ven in ga tako zviljal, da se je varnostna igla zaprla, nakar je položil želodec nazaj na svoje mesto. Zaprl je vrez in izjavil, da je otrok sedaj izven nevarnosti.

Nove odbornice

Pretekli ponedeljek je imel "Jugoslav Slovenian Club" svoj zbor, in sledeče uradnice tega odličnega kluba slovenskih žen in deklet v Clevelandu, so bile izvoljene: Miss Farnes Gerbec, predsednica programskega odbora; Miss Pauline Vidervol, načelnica članskega odbora; Miss Alice Ježek, načelnica zabavnega odbora, in Miss Vickie Royce, načelnica odbora za publikacije. Nadzornicam so bile izvoljene: Misses Mitzie Skoda, Rose Milavec in Rose Basca.

Denarja primanjkuje

Direktor javne varnosti, Mr. Adams, je odredil, da se mora 21 policijskih in ognjehasnih avtomobilov poslati v pokoj, to je, da morajo policisti, ki sicer rabijo te avtomobile pri patroliranju, hoditi peš. Mestu primanjkuje denarja, in Adams pričakuje, da si bo mesto s temi avtomobili prihranilo nad \$4000 na leto. Obenem je Adams odredil, da se noben policijski uradnik ne sme voziti z mestnim avtomobilom, in sam direktor ni pri tem izvzet.

Se počuti bolje

Victor I. Hrovat, 1042 Carlyon Road, East Cleveland, ki je bil nedavno tega operiran na slepiču v bolnici sv. Aleša, se počuti mnogo bolje. Mr. Hrovat je član društva Orel in sv. Antona.

Zrakoplov Akron je bil poškodovan že na poletu v zraku, pravi Wiley

Washington, 7. aprila. Mornariški tajnik Swanson je danes dobil zaprišeno poročilo, da je ogromni zračni orjak "Akron" začel pokati že tekom poleta proti morju, kakor se je izjavil podpoveljnik Herbert Wiley, ki je bil eden izmed treh mož, ki so se rešili v strašni katastrofi. Prvotno so hoteli to poročilo zamolčati, toda mornariški tajnik, ki je prvi poveljnik mornarice in zrakoplovstva, je odredil, da pride stvar v javnost. Wiley je izjavil napram mornariškemu tajniku tekom posebne preiskave glede katastrofe, da je orjaka "Akrona" zadel silovit veter v zraku, hujši veter, kot ga je še kdaj prej doživel v življenju. Takoj ko je udaril veter v zraku je opazil Wiley, da se je odlomilo spodnje krnilo, nakar je "Akron" začel padati. Iz preiskave se nadalje lahko dožene, da poveljnik ni oprostil dovolj balasta, da bi ustavil padanje zrakoplova, in Wiley je mnenja, da je to povzročilo končni padec "Akrona." Očividno je iz preiskave, da zrakoplov ni bil popolnoma opremljen, ali pa je bil tako poškodovan, da se ne bi smel podati na vožnjo v izvanredno slabem vremenu, dočim se pripoveduje tudi, da poveljnik McChord, ki je postal žrtev katastrofe, v zadnjem trenutku ni pravilno dirigiral zrakoplova.

Eliaš zbor

Sloviti hrvatski tamburaški zbor "Eliaš" dospe v Cleveland 23. aprila, in bo imel svojo predstavo v Jugoslovanskem Del. Domu na W. 130th St. Vstopnice k temu znamenitemu koncertu se dobijo v predprodaji po 35c, in sicer pri M. Živković, 4812 Superior Ave., pri V. Šipek, 11406 Bellaire Road in pri članih društva Zvonimir in Kluba "Sloga." Tamburaški zbor "Eliaš" je eden najbolj znamenitih hrvatskih tamburaških zborov na svetu.

Z delom gre bolje

Mr. Seiple, ravnatelj državnega in mestnega posredovalnega urada za delo, naznanja, da je bilo tekom meseca marca odanih mnogo več del kot sploh v katerem drugem mesecu tekom zadnjih treh let. "In vsa znamenja kažejo," je izjavil Mr. Seiple, "da bo mesec april tozadevno še veliko boljši."

Tisoče dolarjev potrošenih za pivo prvi dan

Cleveland je dobil včeraj prvo postavno pivo v 14. letih. Toda radi nerodnosti državnih oblasti in radi nagajanja zbornice so včeraj imeli dovoljenje za točenje piva le lastniki restavrantov v dolenjem delu mesta in hoteli. Kakih 70 licenc je bilo podeljenih.

In pilo je vse, kar je imelo kaj okroglega v žepu. Vsi restavrantanti so bili nabasano polni. V nekatere hotele je tekom dneva prišlo nad tisoč oseb, in hotelirji in lastniki restavrantov niso samo razprodali pive do zadnje kaplje, pač pa tudi vse, kar se je sploh moglo jesti. Tisoče

PASIJON

Igralce in igralko "Pasijona" prosi podpisani režiser, da pridejo v nedeljo, 9. aprila, že ob 9. uri zjutraj v Slovenski Narodni Dom, ker se prične z maskiranjem. Prosim vas kar najbolj vljudno, da ste točni, kajti maskirani 150 ljudi je pač delo, ki vzame mnogo časa. In ker ste bili vedno točni, upam, da boste tudi sedaj. Naj se na tem mestu zahvalim za dosedanje točnost in pozornost igralcev. Iskrena vam hvala! Saj bo to zadnja predstava te velike krščanske drame, torej se bomo vsi skupaj toliko bolj potrudili, da bo uspeh sijajen.

Spoštovano občinstvo se opozarja, da pride pravočasno v dvorano Slov. Narodnega Doma, če le mogoče, pol ure prej, da ne bo ob pričetku predstave mučnega premikanja stolov, škripanja in nemira. Povdarja se, da je pričetek "Pasijona" točno ob 2. uri popoldne. Kdor si želi še enkrat videti to sijajno dramo vseh vekov, ali kdor je ni prej še videl, naj pride v nedeljo, kajti gotovo je in nepreklicno, da se "Pasijon" ne bo ponovil za dolgo vrsto let. Nekateri so tudi mnenja, da se drama "Pasijon" priredi v nedeljo dvakrat, kar pa ni resnica. "Pasijon" se uprizori samo enkrat, in sicer v nedeljo, 9. aprila, začetek točno ob 2. uri popoldne. Pričakuje se, da bo drama izvršena nekako ob 6. ali poldnevni uri zvečer. Kdor še nima vstopnic, je prijazno prošeno, da se pozuri. Vstopnice se letos izvanredno dobro prodajajo. In tudi to dvakrat nižje kot so bile pred leti. Občinstvo iz širnega Clevelanda in okolice je ponovno prošeno, da poseti uprizoritev te največje svetovne drabe — "Pasijon" — ker bo to nepreklicno zadnja uprizoritev na slovenskem odru v Clevelandu. — Režiser.

Naša mladina

Slovenska šola na Holmes Ave., bo ponovno kazala slike 9. aprila ob 7:30 zvečer. Vstopnina je samo 15c za odrasle in 10c za mladež. Odbor pričakuje, da bo udeležba enako velika kot zadnjič. Kazale se bodo samo prvovrstne slike, da bo sleherni imel svoj užitek. Starejši se morajo zavedati, da nudijo svojim otrokom nekaj, kar jih poživljuje in razveseli. Pomnite, da mi nismo bili nič boljši v naši mladostni dobi. Na svidenje v nedeljo 9. aprila v Slovenskem Domu na Holmes Ave. — F. Kapelj, tajnik.

Rev. Virant na delu

Komaj je minul dober teden, ko je prišel Rev. Virant za duhovnega pomočnika k fari sv. Lovrenca v Newburgu, ga je že slovenska mladina imenovala kot načelnika svojih raznih organizacij, in sicer je Rev. Virant postal duhovni vodja Marijane družbe, načelnik zbora ministrantov, svetovalec Boy Scout organizacije in ravnatelj St. Lawrentians baseball kluba. Rev. Virant je radi svoje prijaznosti postal jako priljubljen pri faranih v Newburgu, tako pri starejših kot pri mladini.

Kdo so Slovani?

Iz Union City, New Jersey, se poroča uredništvu, da namerava "The Slavonic American Progressive Club of America" izdati posebno knjigo ali leksikon, v kateri bodo priobčena imena in delovanje ameriških Slovencev in Jugoslovancev sploh. Omenjeni klub apelira na vsa slovenska in hrvatska društva v Ameriki, da pošljejo tozadevno svoje podatke na zgorej omenjeni klub na naslov: Box 185-W, Union City, N. J.

Roosevelt molči, ko senat glasuje za 30-urno delo za delavce

Washington, 7. aprila. Senatna zbornica je včeraj odglasovala, da morajo delavci v Zedinjenih državah, v uradih, v industrijah in drugje, delati le pet dni na teden in samo 6 ur na dan. Nikdar ni kongres naredil še tako drastične postavke, kot je ta postava o šest urnem delu. Kakor hitro je senat s 53 glasovi proti 30 sprejel dotično postavko, jo je poslal v poslansko zbornico, kjer se pričakuje, da bo tudi sprejeta, razven ako predsednik Roosevelt ne bo posredoval. Kakor je predlagala senatna zbornica, pride postava, potem ko bo sprejeta od obeh zbornic, 30 dni pozneje v veljavo in bo v veljavi tekom dveh let. Zagovorniki te postavke, ki je naperjena proti strojni dobi današnjih časov, trdijo, da če pride ta postava v veljavo, da bo nemudoma dobilo najmanj 6.000.000 brezposelnih delavcev delo. Nasprotniki pa trdijo, da je postava popolnoma neustavna, da bo povzročila še večjo brezposelnost in da bo postavko najvišja sodnja prepovedala.

Glavni dobitek

Priljubljeno dramsko društvo "Anton Verovšek" priredi v nedeljo, 9. aprila, lepo komedijo: "Glavni dobitek," pod spretnim vodstvom Mr. L. Kaferle. Komedijske vloge imajo v rokah sledeči igralci: Anton Dolinar, Ana Vadal, Ljudvik Kernel, Fr. Jereb, Frances Henikman, Joe Godec, Kristine Kolene, Marion Bašel, Anton Zigman, Marjorie Lokar, Walter Lampe in še nekaj drugih oseb. Med dejanji nastopita izvrstna pevca Miss Olga Godec in Mr. Louis Pečjak, Miss Irene Ogrin pa proizvaja na harpo. To je zaključna predstava dramskega društva Anton Verovšek.

Lepa slovenska trgovina

Mr. Louis Prince, slovenski trgovec z grocerijo na 1209 Norwood Road, nam naznanja, da je lično prenovil svoje prostore, ki so v resnici v kras naselbini. Slovenske gospodinje opozarjamo na te nove prostore. Čistost in snaga se vidi povsod, poleg tega pa ima Mr. Prince te dni tako znižane cene na vsakem blagu, da bo gotovo vsaka gospodinja zadovoljna, ako kupi svoje potrebščine v tej trgovini, katero rojakom toplo priporočamo.

Pozdrav iz Brezj

Naš naročnik v domovini, Mr. John Intihar, želi vsem svojim nekdanjim prijateljem, sorodnikom, znancem in sodelavcem, prav vselej velikonočne prazničke in veselo Alelujo! Iskreno želi, da bi se vrnili zopet časi, ko bo obilo dobrih potic, prhov in dobrega ohajčana. Iskrena hvala, Mr. Intihar, in vam tudi enako vračamo najlepše pozdrave!

Delegatinja

Podružnica št. 32, Euclid, O., je izvolila na mesečni seji 4. aprila za svojo delegatino Jo konvenciji Slov. ženske Zveze Mrs. Jennie Grdina. Namestnica je pa Mrs. Mary Petek.

330 ubitih, 40,000 ranjenih v Nemčiji, odkar so fašisti nastopili vlado

Berlin, 7. aprila. Nad 100.000 Nemcev je bilo pregnanih iz njih domov, nad 40.000 nemških državljanov je bilo ranjenih in 330 ubitih, odkar je Hitler nastopil vlado v Nemčiji. Te številke je podal Hitler sam, ko je včeraj govoril zbranim kabinetskim ministrom, diplomatom in zastopnikom časopisov. Napram zastopnikom časopisov se je izjavil: "Nemško časopisje je doslej tavallo v ozadju, danes koraka naprej. Nobena vlada ne more zatreti časopisja, ako slednje poroča resnico." Medtem se pa pripravljajo vlada, da uniči sleherni sled židovske zgodovine ali kulta iz nemških učnih knjig, in končno, da proglasi protestantizem kot nemško narodno vero. Kakšno stališče bo zavzela sedanja nemška vlada napram katoličanom v Nemčiji, se še ne more vedeti. Podkancler von Papen je šel tozadevno v Rim, kjer bo imel tozadevno sestanek s papežem, in v teh razgovorih s papežem katoliške cerkve se bo določilo, kako naj postopa nemška vlada napram katoličanom, katerih je 24.000.000 v Nemčiji.

Glavni dobitek

Priljubljeno dramsko društvo "Anton Verovšek" priredi v nedeljo, 9. aprila, lepo komedijo: "Glavni dobitek," pod spretnim vodstvom Mr. L. Kaferle. Komedijske vloge imajo v rokah sledeči igralci: Anton Dolinar, Ana Vadal, Ljudvik Kernel, Fr. Jereb, Frances Henikman, Joe Godec, Kristine Kolene, Marion Bašel, Anton Zigman, Marjorie Lokar, Walter Lampe in še nekaj drugih oseb. Med dejanji nastopita izvrstna pevca Miss Olga Godec in Mr. Louis Pečjak, Miss Irene Ogrin pa proizvaja na harpo. To je zaključna predstava dramskega društva Anton Verovšek.

Lepa slovenska trgovina

Mr. Louis Prince, slovenski trgovec z grocerijo na 1209 Norwood Road, nam naznanja, da je lično prenovil svoje prostore, ki so v resnici v kras naselbini. Slovenske gospodinje opozarjamo na te nove prostore. Čistost in snaga se vidi povsod, poleg tega pa ima Mr. Prince te dni tako znižane cene na vsakem blagu, da bo gotovo vsaka gospodinja zadovoljna, ako kupi svoje potrebščine v tej trgovini, katero rojakom toplo priporočamo.

Pozdrav iz Brezj

Naš naročnik v domovini, Mr. John Intihar, želi vsem svojim nekdanjim prijateljem, sorodnikom, znancem in sodelavcem, prav vselej velikonočne prazničke in veselo Alelujo! Iskreno želi, da bi se vrnili zopet časi, ko bo obilo dobrih potic, prhov in dobrega ohajčana. Iskrena hvala, Mr. Intihar, in vam tudi enako vračamo najlepše pozdrave!

Delegatinja

Podružnica št. 32, Euclid, O., je izvolila na mesečni seji 4. aprila za svojo delegatino Jo konvenciji Slov. ženske Zveze Mrs. Jennie Grdina. Namestnica je pa Mrs. Mary Petek.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

Iz Imperial, Pa., se poroča, da se je rojak Frank Perpar zadnje dni ponesrečil pri delu v jami. Plast s stropa se je usula nanj. Odpeljan je bil v bolnico. Marjeta Grbec, iz Barbertona, Ohio, se je morala podvreči težki operaciji na žolčnih kamnih. Nahaja se v bolnici v Clevelandu.

William Jane, So. Chicago, Illinois, star 29 let in po poklicu mehanik, ki je bil že dve leti brez dela, se je preteklo nedeljo ustrelil. Zapušča ženo in dvoje otrok.

Iz Buenos Aires, Argentina, se poroča, da je tam umrl rojak Peter Ferletič, star 37 let, doma iz Doberdoba na Primorskem. Podlegel je operaciji na slepiču. V Argentini je bil štiri leta in zapušča ženo in štiri majhne otroke.

Iz New Yorka poročajo, da so imeli v ondotni slovenski cerkvi na osmi cesti sv. misijon. Misijon je vodil Father John J. Oman iz Clevelanda. Prepričevalne besede gospoda misijonarja so segle vsem navzočim v srce.

Dobro poznani družini Novšek v Sheboygan, Wisconsin, je umrl 12 letni sinko Frankie, ki je bil pri ondotni slovenski mladini zelo priljubljen radi svojega lepega obnašanja in prijaznosti.

V Detroit, Michigan, je umrla rojakinja Mrs. Margaret Jonke, stara 55 let. Zapušča moža in štiri že odrasle otroke. Pred dvema letoma ji je umrla hčerka, stara 23 let, in odtodaj je mati neprestano žalovala in bolela.

Slovenski radio program

V nedeljo se bo kot običajno oddajal slovenski radio program, in sicer bo igral Jack Nagel's radio orkester, katerega smo imeli že priločno enkrat slišati in je prav ugajal vsem. Poleg orkestra bosta nastopila Joe Terček in Al Florjančič, ki bosta zapela več lepih pesmic. Program se bo vršil kot sledi: 1. Slovenska krasotica, polka. 2. Sem fantič, pesmica. 3. "Zenski" valček. 4. Moj očka ima konjička dva, pesem. 5. "Pir polka." 6. Čez tri gore, pesmica. 7. Slovenski ples, orkester. 8. "Zvonu" polka. Program se bo oddajal v nedeljo, 9. aprila, od 3:30 popoldne do 4., potom WJAY radio postaja v Clevelandu, pod vodstvom Mr. Charles Zormana.

Miss Frances Lunder

Z odličnim uspehom je izvršila solo za bolničarke (nurse) poznana mlada Slovenka, Miss Frances Lunder, hčerka priljubljene Lunderove družine na 5603 Dibble Ave. Graduirala je v Emergency Hospital, kjer se vedno nahaja mnogo Slovencev in Slovenk za zdravljenje. Prav iskrene čestitke mladi Frances kot tudi njenim staršem!

Darovi

Za Slovensko šolo na Holmes Ave. je darovalo društvo sv. Jožefa, št. 169 KSKJ svoto \$2.00, in Mr. George Panchur pa \$1.00. Vodstvo se iskreno zahvaljuje.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVECO and LOUIS J. PIRCO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 82, Sat., Apr. 8th, 1933

Evropa si koplje svoj grob

Francija in Italija sta izvažali svoje čase skoro vse uporabljivo blago v Sirijo. Danes je to do malega ponehalo. V letu 1931 je Japonska eksportirala za 300 milijonov sirijskih piastrov vrednosti svoje robe v Levant, dočim je v istem času znašal uvoz iz Francije nekako 700 milijonov piastrov. In pomniti je treba, da se nahaja Sirija pod francoskim mandatom, in imajo Francozi v Siriji prvo besedo.

V letu 1932 se je razmerje že spremenilo. Japonci so eksportirali v Levant 650,000,000 piastrov vrednega blaga, dočim so Francozi padli na 420,000,000. Še par let, in Francija sploh ne bo več izvažala blaga v Sirijo, ki je pod njeno oblastjo.

Enako se je zgodilo z azijskim kraljestvom Irak, ki je bilo še od nedavnega pod angleškim mandatom. Anglija je silno nevoljna, ker je izgubila v Iraku skoro vso trgovino, do katere je imela še pred tremi leti monopol. Vseposvods so Irak preplavili Japonci s svojim blagom.

V vsem srednjemorskem bazenu so znali Japonci metodično pridobiti za sebe gotova tržišča. Ob vsakem času lahko naletite na japonska trgovska podjetja, na japonsko trgovske komisije, skupine japonskih trgovskih potnikov so vseposvods. Vsi ti zapisujejo, računajo in ponujajo svojo robo po tako nizkih cenah, da ne morete dobiti magari še tako patriotskega trgovca, ki bi se branil kupiti japonsko robo.

Zlasti so danes Japonci aktivni v Turčiji. Japonci so svojega poslanca v Angori povišali v poslanika, in med turško in japonsko vlado se sedaj vršijo pogajanja, da odpre turška vlada svet v Anatoliji japonskim naseljencem. Pet let so trajala pogajanja med Turki in Japonci glede japonskega naseljevanja v bližini Angore, in končno so Turki privolili, da se smejo Japonci tam naseljevati. Skupina Japoncev je že dospela tja pod vodstvom grofa Mozui, ki je daljni sorodnik japonskega cesarja.

Na Egipt je Japonska najprvo udarila, toda Egipt se je hitro otresele Japoncev, ko je z visoko carino na japonsko blago se slednjega otresele. Zaenkrat je visoka carina edini način, kako se obranijo evropske države Japoncev, toda tudi ta način ne bo držal dolgo. Japonci so tako aktivni, tako iznajdljivi, da bo v zelo več kot sedanjo evropsko državniško in trgovsko zmožnost, da se otresejo Japoncev.

Pa kljub vsemu temu povečuje velik del francoskega in angleškega časopisja Japonce in njih načrte. Ne samo to; vsem japonskim načrtom dajejo moralno in tudi finančno pomoč. Očividno je, da so ti lastniki časopisov zainteresirani v municijskih podjetjih Evrope, ki so danes silno zapostavljena radi japonskih naročil.

Toda kakor je gotovo, da danes glojejo Japonci v Kitajsko in se vedno bolj globoko zajedajo v njene pokrajine, tako gotovo je, da bodo Japonci v nedavni bodočnosti se začeli zajedati v one, ki jih danes podpirajo. Japonski narod je silovito žilav in potrpežljiv, obenem pa rodovit. 70,000,000 Japoncev išče nadaljnjih pokrajin in dežel za svojo bodočnost. Način, kakor so ga doslej pokazali, da se znajo širiti, ne obeta ničesar dobrega Evropi.

Motijo se vsi oni, ki mislijo, da imajo Japonci "Monroe doktrino," ki pravi: Azija za Azijate. Japonci bodo v doglednem času trkali tudi na evropska vrata. In če Evropa ne bo pazila, bo žolto plemo gospodar Evrope.

D O P I S I

Cleveland (Collinwood), O.—ena izmed teh je tudi čitalnica Slovenskega doma na Holmes Ave.

Da se oživi stari duh in praktični namen čitalnice, je odbor odredil, da se vrši čajanka za članstvo, staro in sedanje ter za njih prijatelje in to v soboto 8. aprila v zgornji dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave. Kaj bo na tej prireditvi? Skupina starih prijateljev in narodnih delavcev, ki se že več let borijo za naše kulturne ustanove in zraven njih prijatelji, ki stremijo za istim, se bodo zbrali skupaj. Zavedali se bomo, da imamo pristo roko v tej deželi, čemur ko smo imeli to, smo začeli ustanavljati podporni društva, dramske krožke, gospodinjke odseke, godbe itd.

Zadnjih par let pa slovenska javnost, kljub temu, da ima sedaj dovolj časa in prilike poslušati se svojih narodnih ustanov in svoj prosti čas porabiti v zrtvovanju in delu za narodno stvar, vrši svoje narodne dolžnosti. In v tem so največ prizadete naše narodne čitalnice in

govorimo o naših težkočah in kaj bo naš problem za bodočnost.

Nekdo pa bo ta večer še tudi poseben srečen. Dobil bo krasno sliko, katero je podaril Mr. Josip Grdina. Slika je velike vrednosti, kdor jo pozna. Hvala, Joe, za sliko, bomo že povedali, kakšnega pomena je.

Rojaki in rojakinje, oživite se in pridite na čajanko. Postanite član in članica naše čitalnice, katere se lahko poslužujete skoro brezplačno iz velike zaloge lepih knjig, kar vam bo pomagalo k dobri volji, da boste lažje prestali te težke čase. Na svidenje danes zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Ustanovni član.

Cleveland, O.—Rad bi napisal malo odgovora Mr. Moleku, uredniku Prosvete. V št. 67 piše Mr. Molek, da Pirc nima popolnoma nič opraviti z SNPJ. Jaz pa rečem, če on nima, imamo pa člani. Naj vam povem nekoliko iz moje izkušnje pri tej jednoti. Leta 1919 mi je umrla žena in takrat sem moral skrbeti za moja dva otroka. To je bil vzrok, da se nisem mogel udeleževati sej društva. Ko sem pa prinesel plačat asmesent k tajniku Medvešku, ki je bil tajnik društva št. 5 SNPJ, mi je sobrat Medvešek rekel, da moram plačati še \$1.00 posebej, da se bo poslalo v Jugoslavijo za tisti milijondolarski fond. Ali je bilo to pošteno delo? Ali ni to dišalo močno po diktatorstvu, ko je tajnik rekel, da ne vzame asmesenta, ako ne plačam tistega dolarja? Pisal sem pismo na gl. urad, toda odgovora nisem dobil nobenega. Kaj se tam brigajo za posameznega člana in je čisto prav, da jih kdo tupasem malo prime za ušesa, ker zaslužijo. Pozdrav!

Pavel Delost.

Prireditve šole Slov. Doma

Dne 26. marca je priredilo šolsko društvo Slov. Doma na Holmes Ave. za šolske otroke, njih stariše, sorodnike in prijatelje naše slovenske mladine sploh kaj zanimivo filmsko predstavo. Poleg slik iz narave in otrokom tako priljubljene smetnice, so nam prireditelji podali tudi nadvse osvojajočo melodramo "Moj dečko." Glavno vlogo v tem filmu je imel mali Jackie Coogan. Po filmski predstavi se je razvila prav prijetna prosta zabava. Dvorana je bila napolnjena in ni ga bilo med udeleženci, ki ne bi bil s predstavo zadovoljen. Res, da je potekla marsikatera solza — solza ginotja, kar pa le še bolj priča o krasoti zgodbe revčka-siročka, malega Jakca.

Šolsko društvo bo priredilo zopet tako zasebno filmsko predstavo v nedeljo, dne 9. t. m., ob sedmi uri zvečer. Vstopnice lahko kupite pri vseh otrocih, ki obiskujejo Slovensko šolo Slovenskega Doma.

Odbor.

IVAN ZUPAN:

POKVARJEN VOZIČEK

(Slika iz življenja)

Ob mrtvaškem odru vdovo glej ihteo; smrt ji neizprosna uničila vso srečo.

V rakvi moč njen dragi smrtne sanje sniva; zopet za en grob bo večja božja njiva.

V času tem pa sinček njen v sobo stopi, gleda mater, rakev, v misli se zatopi . . .

"Mamica, povej mi, kaj srce ti žali? Ateja čemu so semkaj spankat dali?"

Ročni moj voziček ves je že iz reda. Kdo ga bo popravil? Atek moj, kaj ne da?"

Toda' atek mirno spi do večne zore, želje sinčku svojem spolniti ne more . . .

ČE STA DVA

Lorain, O.—Na velikonočno nedeljo, 16. aprila, priredi dramski odsek SND šaljivo igro "Če sta dva." Igrovodja je Mr. Semne in že to nam jamči, da bo obilo smeha in zabave, kajti on zna igralce usposobiti tako, da gledalca vedno zabavajo in mu izvabljajo smeh, katerega danes ni več tako lahko priklicati na ustnice, kot je bilo to včasih. Igralci so dobro izbrani. Kdo se ne bi smejal našemu Gorenjšku, ki že ob nastopu vzbuja smeh, ko pa začne govoriti in igrati, si pa ne morete misliti in predstavljati bolj komičnih prizorov.

In dr. Mramor, ki je prav gotovo rojen šaljivec! Pa Fr. Pavlič, kako zna on nastopati v svojih vlogah! In še drugi! Pridite in vidite boste, kaj vse se zgodi "Če sta dva." Mrs. Jakopin bo pa v svoji vlogi izvajala ono, kar je najbolj zanimivo, kadar "sta dva."

Kdor hoče imeti par ur užitka, naj ne zamudi te igre. Mr. Gorenjšek bo zapel tudi dve pesmi: "Miška" in "Brez žensk." Samo to je že vredno one male vstopnine, kajti teh pesmi ni še nihče slišal, ker so nekaj čisto novega in nekaj prav posebnega.

In seveda — po predstavi bo prosta zabava in ples. Vstopnina v predprodaji je 20 centov, za mladino 10 centov. Zvečer pri blagajni pa 25 in 15 centov.

Vstopnice se dobe pri sledečih trgovcih: Mr. Brus, Mr. Konte, Mr. Kristof, Mr. Piškur, pri poslovođu SND in pri knjižničarju vsak četrtek.

Na 7. maja priredi pevski zbor Naš dom koncert, 30. julija ima pa dramski odsek svoj piknik na Kosovi farmi. O vsem tem bomo pa še ob času podrobneje poročali.

Torej še enkrat: prijazno ste vabljeni rojaki iz naše naselbine in od drugod, da pohitite na velikonočno nedeljo v SND v Lorain, O., kjer boste dobili obilo zabave pri igri in tudi po igri.

Louis Balant.

GLAVNI DOBITEK

V nedeljo se bo dognalo, kdo je bil glavni dobiček izmed clevelandskih Slovencev. Razsodišče se vrši v Slovenskem domu na Waterloo Rd. Sodniki so že izbrani, manjka še porote, katera izreče končno besedo po svoji uvidenosti. Dvorana razpolaga z petsto sedeži, zato bo dovolj prostora za poslušalce, katerim bo dana prilika da slišijo to velezabavno razsodbo. Pričetek obravnave je ob 7:30 uri zvečer, na odru.

To bodo predstavljali igralci dramskega društva "Anton Verovšek" v komediji "Glavni dobiček," katero je priredil za slovenski od g. Fran Lipah, član drame v Ljubljani. Je predvsem nekaj novega, igrana je bila pred par meseci v Chicagu, Ill. in to prvič na slovenskem odru v Ameriki. Igro smo prejeli od Prosvetne Matice, Chicago, Ill.

Igra predstavlja starega ubožanega profesorja, kateremu trda prede za obstanek ker vsled ubožstva ni mogel doseči popularnosti med narodom. Slučajno pa kupi srečko, seveda na obrodke, katera mu prinese srečo da zadene milijon. Takoj se mu pričnejo približavati razni bankirji ko zvedo, da je zadel milijon. Takoj se prične razkošje v profesorjevi hiši, kar posebno vpliva na njegovo ženo. Začne sklepati ženitve samo z bankirji, tako da se celo stari profesor vda ter prične z špekulacijami, akoravno ni nikoli veroval v denar. Nato pa pride poročilo, da

LEPO DRUŠTVENO PRAZNOVANJE DESETLETNICE

Cleveland (Collinwood), O.—Proslava desetletnice obstanka društva Blejsko jezero št. 27. D. Z., ki se je vršila v nedeljo 2. aprila je prav lepo izpadla. Program v gornji dvorani je bil zelo lepo izvršen. Imeli smo izborne pevce in igralce, ki so predvajali svoje vloge v veliko zadovoljstvo občinstva. Ne bomo navajali kakšno vlogo je imel ali oni, ker bi vzelo preveč prostora, pač pa moram omeniti Louis Pečjaka, tu rojenega rojaka, ki je s svojim petjem in spremljevanjem Mandolin kvarteta naravnost očaral občinstvo in je žel ogromen aplavz. Moral je ponovno nastopiti. Mr. Louis Belle nas je razveselil s svojim ljubkim petjem, ravno tako ga. Ivanush in ga. Simič. Vsi so zapeli tako lepe pesmice, da bi jih človek kar naprej poslušal. Na mestu je bil tudi mešani zbor "Jadran," ki je zapel tako močno, da se je kar dvorana tresla. Največ užitka smo pa imeli pri nastopu Mr. Epiha, ki nas je spravil v smeh in smo se prav imenito zabavali. Izvrsten je bil Mandolin kvartet, v katerem igrajo Anton in Jos. Prime, Leo Makovec in Frank Maraš. Vsem umetnikom izrekam iskrene čestitke, obenem se pa tudi lepo

zahvalim za njih trud, da so nam pomagali k lepemu uspehu.

V imenu našega društva izrekam zahvalo glavnemu predsedniku Frank Černetu za lep nagovor in tudi vsem tistim, ki so pripomogli k naši proslavi desetletnice. Hvala našim kuharicam, natakarnjem in vsem tistim, ki so delovali pri tej prireditvi, posebna zahvala pa našim trgovcem, ki so nam pomagali z oglasi, katere ste lahko čitali v programski knjižici. Zato vse te trgovce priporočam, da jim greste na roko. Priznanje moram dati tudi vrhim godbenikom Nagels Crusaders, ki so ob otvoritvi programa prav lepo zaigrali, potem so pa v spodnji dvorani skrbeli, da se je vse vrtele starijši in mladina.

Da društvo Blejsko jezero št. 27 SDZ:

John Terlep, predsednik.

Orli imajo zabavo

Zadnja sobota v aprilu mesecu je sobota, 29. aprila. In na to soboto priredijo baseball člani društva "Orle" prijetno veselico, s plesom, godbo in petjem v Grdinovi dvorani. Igrali bodo "Arcadian" igralci. Orli in njih prijatelji naj si zapomnijo ta dan.

Če verjamete al' pa ne.

Sedaj so jako v modi tiste čudne uganke, ki jim Američani pravijo "jig-saw." Po naše bi

Pravni nasveti

Piše Frank V. Opaskar

Vprašanje: Nekomu sem posodil \$200.00, zdaj je pa prešlo že eno leto od tega, dasi sem bil posodil samo za par tednov. Ko smo odšli mi na farme, sem vprašal za denar in sem tudi dobil sto dolarjev, ostalih sto pa ne morem dobiti. Notar mi je spisal že dva pisma, pa sem dobil odgovor, naj počakam še štiri do pet tednov. Zdaj čakam že štiri mesece, pa ne dobim nobenega odgovora. Posodil sem moji sestri \$60, njenemu možu pa \$140, skupaj \$200. Note nimam nobene, samo priče imam, ko so mi plačali tistih sto dolarjev. Kako bo s tem denarjem, kaj pravite. — U. v Pennsylvaniji.

Odgovor: Drugače vam ne kaže, kot vložiti tožbo na tukajšnjem sodišču za ostalih sto dolarjev, ki vam jih še dolgujejo. Priče imate, da so vam res dolžni, ker so vam vrnili prvih sto dolarjev v navzočnosti prič, torej ne morejo zatajiti ta dolg. Brez skrbi lahko vložite tožbo in sodnija vam bo pripoznala dolg. Potem pa lahko naložite judgements na vse premoženje dolžnikov, moža in žene, ker je dolg obeh.

Vprašanje: Imam brata, ki ni prav pri zdravi pameti, torej se da prav lahko pregovoriti. Tako so nekatere osebe dobile od njega že precej denarja. Jaz bi to rad ustavil, ker sicer bo kmalu brez denarja. Kaj naj napravim? — F. M.

Odgovor: Pojdite na probatno sodišče vašega okraja in tam naredite prošnjo, da sodnija postavi varuha nad premoženjem vašega brata, ker drugače bo vse izgubil. Potem bo sodnija stvar pregledala in če pronajde, da ni vaš brat zmožen upravljati svoje premoženje, potem bo to skrb naložila komu drugemu. Tako mu boste prihranili premoženje.

Vprašanje: Ali morem tožiti za odškodnino človeka, ki me je napadel in poškodoval, da sem moral imeti zdravniško pomoč in sem izgubil en teden časa pri delu? — M. L.

Odgovor: Seveda lahko vložite tožbo. Če je malenkostna stvar se obrnite na Conciliation Court v City Hall. Ako je pa stvar bolj važna, si pa najemite odvjetnika, enega izmed slovenskih, in ta vas bo zastopal na sodniji, da boste dobili odškodnino.

Vprašanje: Slišal sem, da če izženem najemnika iz hiše, da ne morem pozneje iztirjati zaostali dolg. Ali je to res? — H. K.

Odgovor: To ni nikakor res, kot sem že povedal v tej koloni. Lahko pozneje iztirjate dolg, če bo dotični kdaj kaj imel.

Vprašanje: Kako to, da so meni ustavili denar na banki radi nekega dolga, ko me niso prej tožili, ampak sem dobil listine šele dan potem? — K. D.

Odgovor: Lahko se ustavi za služek, denar na banki itd, predno se tožba zaslisi na sodniji, ako tožilec položi bond ali varščino na sodniji, da ne toži krivično. Potem se pa ustavi vaše premoženje, da ga vi ne morete porabiti, dokler ni tožba v kraju. To so najbrže storili v vašem slučaju.

Voščilo k praznikom

Mr. Anton Klinc, državni poslanec v domovini, ustanovnik slovenskega časopisa v Clevelandu, pošilja iz Straže v domovini, iskrene pozdrave vsem naročnikom "Ameriške Domovine," katerim želi srečne velikonočne praznike!

se to prestavilo na "sempatjažaga," ali tako nekako. V škattli dobite par tisoč papirnatih koščkov, potem morate pa to spraviti skupaj in pokaže se vam ta ali ona slika. Ko je ta novost prišla ven, sem se tudi jaz vsedel k mizi in začel skladati skupaj in sicer brez cenjenega sodelovanja ohajčana. Po dobrih treh urah sem vrgel vso stvar pod mizo in šel spat. In če je že meni taka godila, ki sem skladal uganke, bi rekel na tešče, kako se mora šele goditi tistim, ki jo skladajo skupaj s pomočjo ohajčana.

Pa je neka ženica iz Euclida videla pri svoji prijateljici eno tako uganke in se ji je zdelo, da se s tem jako dobro preganja čas. In ko pride njen Francej zvečer domov, mu reče:

"France, stopi no jutri h kakemu trgovcu, pa mi kupi eno tako "jig-saw" uganke. Veš, mi je včasih čez dan tako dolgčas in čas bi mi hitreje tekel, saj sem itak ves dan sama."

France ne reče nič. Molče večerja in po večerji pa stopi v klet in od tam pokliče ženo:

"Ti, stara, pojdi no malo doli."

"Kaj pa je?" je bila žena firbena in gre v klet.

Ko pride doli, ji France pokaže na strop in važno reče:

"Vidiš tiste pajčevine? Vidiš, tiste so tudi "jig-saw" uganke in kar s tistimi se igray, kadar ti bo dolgčas."

Od tistega časa ni žena nobenkrat več prosila možička, naj ji kupi "jig-saw" uganke. Akra-bolt jo je Francej pogruntal!

Ženica gre k spovedi. S svojimi malenkostnimi grehi je bila kmalu gotova, ampak potem pa začne spovedniku naštevati vse grehe njenega moža, kakšen da je, koliko mora pri njem prestat in da take reve, kot je ona je ni pod tem božjim soncem in da takega dedca ne bo več prenašala, pa ga ne bo in da naj ji da duhovni gospod kak nasvet.

"Draga žena," je reče spovednik. "Vaši grehi so jako majhni, zato zmolite samo en očenaš za pokoro. Ampak grehi vašega moža so pa veliki, strašno veliki. In ker ga ni tukaj, da bi njemu naložil pokoro, vam jo pa naložim vam. Zmolite pet roženkancev za grehe vašega moža."

Mislím, da je od tistega časa ženica pripovedovala pri spovedi samo svoje grehe in pustila moževe grehe kjer so.

Žena kuha večerjo in ker je bila ravno sosed v vasi, jo ta zmoti, da vrže dve pesti soli v juho, mesto ene. Ko je bila juha kuhana, jo pokuši in se prestraši, ko vidi, da je juha preveč slana. Kaj bo rekel mož? Eh, kaj, samo naj si upa kaj reči!

Ko pride moč domov in se vse de k večerji, stopi ženica k njemu in mu s priliznjem glasom reče:

"Povej, dragi možiček, ali je morda preveč soli v juhi?"

Mož je vedel, da bo takoj kaj narobe, če bo kaj zabavljaj, pa se izogne direktnemu odgovoru s tem, da reče:

"Ne, draga moja mucka, ni preveč soli v juhi, ampak zdi se mi, da si premalo juhe nalila na sol."

Tisto jesen je prišla v vas nova učiteljica, prav luškana mačica, da so jo otroci takoj vzljubili. Neko jutro pride v šolo Kramarjev Nacek, noseč v naročju velik šopek jesenskih rož. Z njim se napoti naravnost k gosposki učiteljici, ji da šopek v roko in pravi:

"Včeraj ste mi rekli, da me boste poljubili, ako vam prinesem rože."

"Seveda sem rekla."

"Ampak jaz ne maram, da bi me poljubili," nadaljuje Nacek, "poljučke sem prodal mojemu starejšemu bratu za en kvoder in sedaj brat čaka zunaj za tisti poljubček."

TEDENSKA PRILOGA "AMERIŠKE DOMOVINE"

Gospodarsko političen tedenski pregled

PRVI MESEC ROOSEVELTOVEGA PREDSEDNISTVA

Predsednik Roosevelt je zdaj končal prvi mesec svojega predsedništva in danes se lahko reče, da imata on in njegova administracija danes še večje zaupanje pri ameriškem narodu, kakor ga je ameriški narod imel, ko je Roosevelt prevzel državne vaje v svoje roke. Seveda pa bi bilo nespametno pričakovati v prvem mesecu kakšnega ekonomskega čudeža. Depresija traja še vedno in Rooseveltove drastične odredbe so naložile težke žrtve mnogim skupinam ameriškega naroda. Danes bi bilo pričakovati, da se bo prvotni entuziazem predsednika Roosevelta ohladil ter da se bodo pričele uveljavljati vrste opozicije, toda vsega tega ni opaziti.

Nasprotno: danes se opazja, da se je pričel histeričen entuziazem prvih dni izpreminjati v trdno upanje narodne rekonstrukcije. Pred mesecem dni je bil ameriški narod tako obupan in razdvojen, da bi sledil kamorkoli kateremkoli vodji. Takrat je napočil v naši narodni zgodovini moment, ko bi demagog, če bi prišel tak na krmilo vlade, lahko naščuval skupino proti skupini, razred proti razredu, nevede politik pa bi osupel in zmeden obstal, ne vedoč, kaj naj stori.

Toda sreča je hotela, da je prišel na krmilo vlade inteligen ten in pošten mož, ki je izprevidel, da nudi velika kriza tudi velike možnosti. Brez pridiganja in praznih obljub, se je lotil problema težko, ki so se pojavile pred njim. Lahko bi naštel neštete rezultate, ki jih je dosegla v enem mesecu njegova administracija, toda ker so bili isti že sumirani ta teden v tem dnevniku, jih na tem mestu ne bomo več naštevati. — Zdaj se pripravljajo predsednik Roosevelt za zgodovinsko konferenco, ki se bo v kratkem vršila med njim in angleškim premierjem MacDonaldu, ki bo odpotoval dne 15. aprila iz Anglije v Zedinjene države. Na tej konferenci bosta državnik razpravljala o načrtih razorožitve.

Dalje je Roosevelt že poslal v Nemčijo svojega zastopnika Davisa, da se slednji razgovori s Hitlerjem o pomirjenju Evrope in ž njo vred ostalega sveta.

NEMCIJA

"Narodna revolucija" Nemčije, ki se je pričela dne 30. januarja, ko je bil Hitler imenovan za nemškega kancelarja, ni samo politična, marveč tudi socialna, plemenska in ideološka.

Politično se je današnja Nemčija povsem izpremenila. Komunisti so po zaporih, socialni demokratje, ki so bili nekdanji hrbtenica republike, demokratje in pristaši katoliškega centra pa so odstavljani iz uradov, v katerih so namesčeni sami fašisti.

Vlade vseh nemških držav so danes pod kontrolo Hitlerjevih židovskih. Ideološko v zvezi s Hitlerjem ni hotel prostovoljno odstopiti, je bil nasilno odstavljen, na njegovo mesto pa imenovan fašistični komisar.

V plemenskem pogledu je fašistična Hitlerjeva vlada protizidovska. Ideološko v zvezi s Hitlerjem ni hotel prostovoljno odstopiti, je bil nasilno odstavljen, na njegovo mesto pa imenovan fašistični komisar.

republicanske zastave sta stopili zopet nekdanja cesarska zastava in fašistični prapor s kljukastim križem.

Vsako mednarodno pojmovanje in naziranje je zatrto. Pacifizem se smatra za veleizdajstvo. V Nemčiji sta zavzela zopet najčistnejše mesto uniforma in sablja.

V Nemčiji se danes propagira samo še nemško blago, nemška umetnost, nemška godba in nemški plesi. Fritz Busch, mednarodno znan ravnatelj opere v Drazdanih, je bil odstavljen samo zato, ker je otvoril sezono z opero "Carmen," katero je naštudiral in uglašbil francoski skladatelj Bizet.

DELAJSKI POLOŽAJ V AMERIKI

Po zadnji statistični ugotovitvi, znaša število brezposelnih v Zedinjenih državah okoli 17 milijonov. Več kot tretjina delovnega ljudstva je brez kruha in zaslužka.

W. Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je izjavil, da je dosegla brezposelnost v Ameriki svoj zgodovinski vrhunec. Samo uvedba 30-urnega delovnega tedna bi utegnla še preprečiti veliko katastrofo. Sedaj je v veljavi povprečno 40-urni delovni teden. Če bi se ga izpremenilo v 30-urnega, bi dobilo delo približno 6 in pol milijona delavcev.

ZLATO V GEORGIJI

V gorovju severne Georgije leži zlato in brezposelni delavci so pričeli zdaj v velikih skupinah hoditi tja. Na zlatih poljih Georgije so pridobivali zlato že pred enim stoletjem, toda ko je počil glas o zlatih najdbah v Kaliforniji, so rudarji pustili delo v georgijskih rudnikih ter odhiteli v Kalifornijo. Zdaj so zopet pričeli prihajati sem, kjer delajo z rovnico in sitom, s katerim izpirajo zlato, pri čemer zaslužijo od 50 centov do en dolar na dan.

NARKOTIČNA OMAMILA NA BALKANU

Središče protizakonite prodaje omamil v Evropi se nahaja zdaj v Sofiji na Bolgarskem, kjer je zdaj devet tovarn, v katerih izdelujejo razna omamila. Med temi je največja ona, ki je bila odprta v oktobru v Radomiru. V dveh mesecih so producirali na Bolgarskem 1,500 kilogramov ali pol-druko tono heroína, ki je bil večinoma iztihotapljen v Francijo in Nemčijo, v kovčegih, ki imajo dvojno dno. V enem kilogramu heroína je vsebovanih 250,000 zdravniških doz, in na tej podlagi se torej producira na Bolgarskem vsak mesec 187,500,000 zdravniških doz heroína ali dvojno dozo za 3,000,000 ljudi, ki se zatekajo k tem pogubnim narkotičnim sredstvom.

JAPONSKA

Vračajoč se iz Ženeve na Japonsko, se je japonski delegat pri Zvezi narodov, Yosuke Matsumoto, ustavil tudi v Ameriki; v Washingtonu je bil sprejet od predsednika Roosevelta, katerega je obrazložil stališče Japonske. Časnikarjem pa je izjavil: "Mi se ne zatekamo za pomoč k Zedinjenim državam kakor tudi ne k nobeni drugi državi. Mi nismo vazalna (podložna) država Amerike ali katere druge dežele. Smo pa slabi propagatorji, zato nas svet ne razume."

Zormanovo predavanje o Valentin Vodniku

Kar mož nebena nam poslala,
da večnih nas olmo grobov,
vse mati kmečka je zibala,
iz kmečkih so izšli domov.
Simon Gregorčič.

V petek večer, 31. marca, je imel naš slovenski pesnik Ivan Zorman v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., predavanje o prvem slovenskem pesniku, Valentinu Vodniku. Predavanje, ki je bilo dobro obiskano, se je vršilo pod pokroviteljstvom Slovenske šole in S. N. Čitalnice.

Zelo dobra misel je bila, da je predaval o Vodniku baš g. Ivan Zorman, ki je sam slovenski pesnik, vsled česar se mu je pač laglje poglobiti v sorodno pesniško dušo kakor pa nam.

Da moremo tem bolj razumeti Vodnikovo poetsko udeležbo v tedanje dobe, moramo poznati tudi kolikor toliko razmere, ki so takrat prevladovala. Med nami tedaj še ni bilo časopisja, ki bi poročalo o novicah in tekočih dogodkih, niti ne slovenske literature, ki bi bistrila um in dvigala srca. To je imel tudi g. predavatelj v mislih, ko je kot v nekaj uvod navedel, da se je takrat sukalo večinoma vse javno življenje po krčmah, ki so bila nekaka kotišča novic in važnejših dogodkov, ki so jih prinašali tja vozniki, tovorci razno blago iz Trsta in Reke skozi Ljubljano na Dolenjsko, Gorenjsko in Štajersko ter obratno.

Svojo mladost je opisal Vodnik sam s sledečimi preprostimi besedami, ki smo jih povzeli iz knjige Vodnikove družbe "Vodniki in preroki," katero je spisal odlični slovenski pisatelj, profesor dr. Ivan Lah:

"Rojen sem 3. svečana 1758 ob 3. uri jutraj v Gornji Šiški na Jami pri Žibertu iz očeta Jožefa in matere Jere Pance z Viča.

"Devet let star popustim igre, luže in drsanje na jameških mlakah, grem voljan v šolo, ker so mi obljubili, da znam nehati, kadar hočem, ako mi uk ne pojde od rok. Pisati in brati me je učil šolmašter Kolenc 1767; za prvo šolo stric Marcel Vodnik, frančiškan v Novem mestu. Od leta 1770 do 1775 poslušam pri jezuitarjih v Ljubljani šest latinskih šol. Tega leta me ženejo v kloster k frančiškankarjem, slišim visoke šole, berem novo mašo, se z obljubami zavežem; ali 1784 me ljubljanski škof

Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega najprava. Polje, vinograd, gora, morje, ruda, kupčija tebe rede.

V tem času pa so pričele pre-

Herberstein ven pošlje duše past.

"Kranjsko me je učila mati, nemško in latinsko šole; lastno veselje pa laško, francosko in sploh slovensko.

Z očetom Markom Pohlinom se izznamim leta 1773, pišem nekaj kranjskega in zakrožim nekatere pesmi, med katerimi je od Zadovoljnega Kranjca komaj enmalo branja vredna. Vselej sem želel kranjski jezik čeden narediti. Baron Žiga Zois in Anton Linhart mi v letu 1794 naročita kalender pisati, to je moje prvo delo, katero tukaj vsem pred oči postavim, da se bodo smejali in z menoj potrpljenje imeli. Če bom živel, hočem še katero noro med ljudi dati; naši nastopniki bodo vsaj kaj imeli nad nami popraviti in brusiti."

Vodniku je bilo že skoraj 40 let, ko se je pojavil na neobdelani narodovi njivi. In vendar se zdi, da se je vso mladost pripravljaj za svoj veliki poklic. Usoda sama je začrtala njegovo pot. Izhaja iz rodu, ki je krepkega zdravja in vedrega srca. Ima tudi že ime, ki mu določa vodilno vlogo v slovenskem narodu. V njegovi družini so dobri pevci in pivci; če se zamislimo v življenje, ki je vladalo na naših cestah okoli Ljubljane pred 150 leti, vidimo cele vrste težkih voz in veselih voznikov, ki vozijo na sever in jug, na vzhod in zahod in prepevajo v predmestnih gostilnah. Tako je bilo tudi v Šiški, ki je bila predmestje Ljubljane.

V Ljubljani je stanoval tedaj baron Zois, slovenski mecen, ki je imel na Gorenjskem svoje fužine. V njegovi hiši v Ljubljani se je tedaj zbiral vse, kar se je zanimalo za slovensko kulturo: Jurij Japelj, ki je prevajal sveto pismo, Blaž Kumerdej, ki je organiziral naše slovo, in Anton Linhart, ki je na Zoisovo pobudo napisal prvi dve slovenski gledališki igri: — "Županova Mleka" in "Veseli dan ali Matiček se ženi." Vsi skupaj so zlagali slovar in novo slovnico, po kateri naj bi se izpopolnil naš narodni jezik. Z Zoisovo pomočjo se je leta 1795 rodila "Velika pratika," kateri je zapisal Vodnik na čelo:

Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega najprava. Polje, vinograd, gora, morje, ruda, kupčija tebe rede.

V tem času pa so pričele pre-

Ne hčere, ne sina po meni ne bo, dovolj je spomina, me pesmi pojo!

tresati Evropo Napoleonske vojne in leta 1809 stoje Francozje zopet na meji. Tu bi bilo prav, da si ogledamo поблиže Vodnika tudi kot narodnjaka, ki je videl v francoski okupaciji svoboto in kulturni podvig svojega naroda, ne samo kot pesnika in duhovnika. Meseca maja je padla Ljubljana in Vodnik je poklical v življenje Ilirijo, katero bi mogli prispodabljati z današnjo Jugoslavijo.

Napoleon reče:

Ilirija, vstan!

Vstaja, izdiha:

Kdo kliče na dan?

O vitez dobrotni,

kaj ti me budiš?

Daš roko mogočno,

me gori držiš?

Vidimo torej, da je bil Vodnik že v onih davnih dneh popolnoma drugačne politične orientacije in da ni čutil nobene ljubezni ter nagnjenja do nemške Avstrije, česar se ne more reči niti o vseh naših izobražencih, ki so se rodili v današnji prosvitljenci dobi, skoro pol-druge stoletje za velikim Vodnikom. On je videl že tedaj več bodočnosti, kulture in svobode pod žezlom Francozov, ki nam niso sorodni ne po krvi ne po jeziku, dočim nekateri naši ljudje še danes ne morejo doumeti in zapopasti velike epohe združitve treh, jezikovno in narodno sorodnih si plemen: Slovencev, Hrvatov in Srbov! Pa nič zato: zgodovinski razvoj bo šel nemoteno naprej mimo njih in — preko njih!

Valentin Vodnik je bil res pravi narodov vodnik: on mu ni samo pesmi skladal, marveč ga je učil tudi zemljepisja, jezikoslovja, kmetijstva in gospodarstva; vse se mu je zdelo enako važno, ker narod je potreboval pouka v vsem. Priredil je celo "Kuharske bukve," v katerih je učil naše prababice, kako se prezervirajo kisle kumarce in drugo sočivje, in prav tako je izdal tudi "Babištvo."

Ob stoletnici njegove smrti se je dignila iz razvalin njegove Ilirije jugoslovenska država, hvaležni Slovenci pa so postavili v Ljubljani svojemu prvemu pesniku, učitelju in vodniku krasen spomenik, na katerem so vklesane značilne pesnikove besede:

Ne hčere, ne sina po meni ne bo, dovolj je spomina, me pesmi pojo!

Pojava prvih zobčkov

DR. J. W. MALLY

Prvi, začasni zobje se navadno pojavijo približno v šestem mesecu po rojstvu. O pojavi teh sicer ni gotovega, natančnega pravila, vendar pa je v tem precej podobnosti. Navadno zrastejo spodnji zobčki prej kot odgovarjajoči gornji, vendar se pa neredkoma proces izvrši obratno, da gornji prehitijo spodnje.

V splošnem se zobčki prikažejo v parih, včasih pa se pojavi posamezen precej prej kot njegov tovariš. Pa tudi dva ali trije pari zobčkov se pojavijo istočasno. Prvih, začasnih zob ali takozvanih sesavčkov,

Oni, ki sprejema darove, podaja svojo svobodo.

Nikoli ne svetuj človeku, ki je bil v vojski, naj se ne oženi.

Velika napaka starih ljudi je, da pripisujejo sebi vso mladost.

je po številu dvajset: deset v gornji in enako število v spodnji čeljusti. Teh dvajset "sesavčkov" nadomesti pozneje 20 stalnih zobov. Način in čas pojave prvih zobčkov, je mogoče včasih nekoliko različno, vendar se pa navadno vrši po sledečem redu: Spodnja, srednja dva, se prikažeta tekoma šestega ali sedmega meseca po rojstvu. Nato sledijo gornji, prednji štirje tekoma osmega, devetega ali desetega meseca. Potem prideta spodnja, prednja dva, eden na vsaki strani prvih dveh, in sicer nekako v dvanajstem mesecu. Za njimi se pojavijo prvi "kočniki," približno

je po številu dvajset: deset v gornji in enako število v spodnji čeljusti. Teh dvajset "sesavčkov" nadomesti pozneje 20 stalnih zobov. Način in čas pojave prvih zobčkov, je mogoče včasih nekoliko različno, vendar se pa navadno vrši po sledečem redu: Spodnja, srednja dva, se prikažeta tekoma šestega ali sedmega meseca po rojstvu. Nato sledijo gornji, prednji štirje tekoma osmega, devetega ali desetega meseca. Potem prideta spodnja, prednja dva, eden na vsaki strani prvih dveh, in sicer nekako v dvanajstem mesecu. Za njimi se pojavijo prvi "kočniki," približno

IZREKI MODRIH MOŽ

Nihče ni tako star, da ne bi mogel še en dan živeti, nihče tako mlad, da ne bi mogel danes umreti.

Siva brada in sveže rdeče ustne ostaneta malokdaj prijetelja.

Kar se mladost nauči, starost ne pozabi.

Kdor premaga svojo jezo, premaga močnega sovražnika.

Težko je posaditi staro glavo na mlada pleča.

Iz našega kulturnega in socialnega življenja

TRIDESET-LETNICA DRAMSKEGA DRUŠTVA TRIGLAV

Letos bo praznovalo ugledno in zaslužno dramsko društvo "Triglav". 30-letnico svojega obstoja, kar je pač lepa doba kulturnega delovanja dramskega društva med ameriškimi Slovenci.

Društvo "Triglav" je bilo ustanovljeno leta 1903. Prvi predsednik društva je bil John Gornik, podpredsednik pa Jos. Svete, sedaj v Lorainu, tajnik Josip Jarc, blagajnik Anton Grdina, pevovodja George Malovrh, igrovodja Anton Jeršan, tajnik odbora za sporede pa dr. J. M. Seliškar.

Prvi pevovodja George Malovrh je vsled obilega posla, ki ga je imel kot župnijski organist, kmalu odstopil, nakar je leta 1904 prevzel njegovo mesto Ivan Zorman st. Pod njegovim vodstvom se je društveni pevski zbor krasno razvijal in napredoval. Za časa njegovega vodstva je štel društveni pevski zbor nad štirideset pevcev in pevk. Njemu je sledil kot pevovodja Ivan Zorman ml.; pod njegovim dirigentstvom je proizvajal zbor mnogo najtežjih slovenskih skladb.

Prvi društveni igrovodja je bil Anton Jeršan, in prva predstava tega društva je bila "Zamujeni vlak," ki je bila igrana leta 1903 v šolski dvorani sv. Vida. Začetkom leta 1905 se je društvo "Triglav" preselilo v pravkar dogotovljeno Knausovo dvorano. Požrtvovalni člani so iz lastnih sredstev nabrali toliko, da je bilo mogoče nabaviti kulise, obleko, električno razsvetljavo ter druge potrebščine. Najbolj je napredoval dramski odsek prva tri leta v Knausovi dvorani in v tem času je bilo igranih lepo število težavnih in krasnih iger. Vse igre, ki jih je igralo društvo "Triglav" tekoma svojega tridesetletnega obstoja, je težko naštetiti, toda omenimo naj vsaj nekatere: Lumpacij Vagabund, Materin blagoslov, Kovarstvo in ljubezen, Marijana, Izbralka, Izmažlov, Nebesa na zemlji, Buček v strahu (na čast delegatom konvencije Hrvatske Narodne Zajednice), Težke ribe, Pod krinko postave, Ponosrečen načrt, Senorita ali španska muha, Legionarji, Rokovnjači, Deseti brat, Pahljača lady Windermere, Neznani dedič in druge.

Med ustanovniki in najstarejšimi člani tega društva so sledeči: John Gornik, Ivan Zorman, Anton M. Kolar, August Haffner, Frank Jakšič, Edward Kalish, Beno Levstik, Suhadolnik st., France Lunka, John in Math Grdina in Ivan Tomažič.

Anton Jeršan je sledil kot igrovodja M. J. Grdina, ki je še danes igrovodja društva. Ko je društvo praznovalo 5-letnico svojega obstoja, je podalo na odru igro "Pavliha in drugi," katero je spisal dr. Seliškar. Pokojni Rev. Andrej Smrekar je zložil društveno himno, katero je uglasbil slovenski pesnik in skladatelj Ivan Zorman.

Kar društvo obstoja je imele sledeče predsednike: John Gornik, dr. J. M. Seliškar, August Haffner, Frank Gornik in Frank Jakšič. Dalje so bili v odboru sledeči "Triglavci": J. Tomažič, predsednik; Anton M. Kolar, podpredsednik; Frank Lunka, tajnik; John Gornik, blagajnik; Peter Simčič, pevovodja; Anton Jeršan, igrovodja. V sedanjem odboru pa so sledeči člani: Frank Jakšič,

predsednik; Ivan Tomažič, podpredsednik; Frank Surtz, tajnik; August Kollander, korespondenčni tajnik in John Gornik, blagajnik.

Društvo Triglav je znamenit pojav na polju slovenskega kulturnega življenja v Ameriki. Triglav je izobraževalno in kulturno društvo in mu je bil omogočen obstoj samo vsled požrtvovalnosti društvenih članov, ki niso nikoli pričakovali nobenega gmočnega dobička za svoje delo, marveč vedno z veseljem žrtvujejo čas in denar za narodno prosveto in kulturo.

Kakor rečeno, je spravil Triglav na oder že mnogo slovenskih narodnih iger, poleg teh pa tudi več originalnih prevodov, katere sta oskrbeli gg. M. J. Grdina in Frank Jakšič; prav tako je priredilo društvo tudi nekaj zelo uspešnih modernih "vaudeville" predstav, pri katerih so nastopili izključno naši slovenski umetniki in talenti: slovenske pevke Josephine Lausche-Welf, Mary Udovich in Mitzi Grdina; slovenski godbeniki pod vodstvom dr. Lausche; slovenski magij, g. John J. Grdina in drugi. Društvo ima tudi izborne igralske moči, med katerimi naj navedemo samo sledeča imena: Math in John Grdina, Frank Drassler, Ivan Tomažič in drugi. "Triglav" si je vsikdar prizadeval, da poda slovenskemu občinstvu samo najboljše igre in predstave, med katerimi bo gotovo ostala vsem še dolgo v spominu zlasti predstava "Lumpacij Vagabund," ki nima primere v oderski scenariji in splošnem oderskem efektu.

UMRLEMU PEVOVODJI IVANU ZORMANU

Pri nas Te ni, da bi slavil s "Triglavom"

sinov njegovih zmagovalni dan; ne zreš obličij, ki žare radosti, ne čuješ naš slovenski spev krasen.

A srca naša, od veselja rmeta, na Te spomin hvalečnosti bude, in v duhu zremo Te, ko si navdušen

bodril nam um in dvigal nam sree.

Ti prvi si nam kazal pota bajna v deželo glasbe, v svet tak plemenit,

odkril, kako je čudovita nota, če ona duše naše je osvito...

Čeprav ležiš tu daleč od snežnikov,

ki si v življenju ljubil jih srčno, odmeri zibljejo se od "Triglava" ki Tvoj spomin ozarjajo ljubo.

Kako vesel bi k slavilu Te sprejel današnji dan "Triglava" slednji sin!

Še bolj veselo bi nas Ti pozdravil in pel ves srečen in srca globin.

KULTURNE PRIREDITVE

V nedeljo uprizori "Anton Verovšek" v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd. burko: Glavni dobitek.

"Adrija" priredi 16. aprila: Rodoljub iz Amerike v Slovenskem domu na Holmes Ave.

16. aprila uprizori samostojna Zarja koncert v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clairju.

V Lorainu uprizore 16. aprila v Slovenskem Narodnem Domu burko: Če sta dva.

Žena in dom

VRT IN VRTNARSTVO

Ker se je približal čas vrtnarstva in ker imajo mnogi slovenski domovi krasne vrtove, — posebno lepe vrtove je videti pri naših ljudeh v Euclidu ali naši belu Ljubljani, zato bomo izpregovorili danes nekaj besed o vrtu.

Vrt ima pri hiši trojen namen: 1. v njem gojimo razno zelenjavo in sočivje, ki zalaga kuhinjo; 2. v njem raste drevje, ki rodi plemenito sadje, in 3. vanj sadimo vsakovrstne cvetlice in košato senčno drevje.

Lega vrta. — Vrt mora biti zavarovan pred mrzlimi vetrovi in odprt proti soncu. Lega naj bo torej ravna in zavetna. Pri viseči legi se kaj rado zgodi, da odplavijo nalivi rodovitno prst raz gredo. Vrt naj bo kolikor mogoče blizu hiše, ker ima gospodinja tako zelenjavo vedno pri roki, poleg tega pa lahko uporabi tudi vsak prost čas za delo na vrtu.

Dobra vrtna zemlja se kaj lahko obdeluje; spomladi se hitro osuši in ogreje, v poletni vročini pa ne oddaja preveč vlage. Ako nimamo na razpolago dobre vrtno prsti, moramo dati, da zemljo izboljšamo. To dosežemo z močnim gnojenjem, z globokim prekopavanjem jeseni in z dovažanjem dobre zemlje.

Vrt naj bo vedno ograjen in ograja naj bo močna in trdna. Ograja je lahko raznovrstna: imamo železno ograjo, ki je najlepša in najdražja; zid, ki je najtrdnjši, in živo mejo, ki je jako lepa, toda daje mnogo dela in se jo mora vsako leto dvakrat obrezati in osnažiti.

Gnoj in gnojenje. — Kjer pridelujemo na vrtu v enem letu več vrst zelenjave na istem prostoru, zemljo tudi bolj izčrpa kot druga zemljišča. Izrabljene redilne snovi povračamo zemlji v obliki gnoja.

Najvažnejši in za vrt najboljše je hlevski gnoj, ki vsebuje vse za rastline potrebne rastlinske snovi in vpliva ugodno tudi na izboljšanje zemlje. Z umetnimi gnojili se ne more nikoli nadomestiti hlevskega gnoja, ker imajo le po eno ali dve redilni snovi.

Razdelitev vrta. — Vrt moramo tako razdeliti, da dobi kolikor mogoče lepo podobo in vsaka vrsta rastlin svoj določen prostor. Najprej razdelimo večje lehe za posamezne nasade, kakor za drevesnice, poljske sadike, vrtno zelenjavo in cvetlice. Velike oddelke razdelimo v manjše lehe, ki naj bodo polodolgi in široki. Okrog oddelkov za zelenjavo se lahko naredi obrobki za cvetlice in vrtnice. Posamezni oddelki se omejujejo z opeko ali kamenitimi ploščami, z zeleniko ali dišečimi rastlinami. Zelenika je lepa meja, a je skrivališče za polje. Meja brani, da se ne posiplje zemlja na pota, ker to pospešuje rast plevela po stezah, ki morajo biti vedno čiste in snažne.

Ze prej ko začnemo z obdelovanjem, si moramo sestaviti načrt, po katerem bomo zasadili posamezne zelenjadne vrste. Zelenjadne vrste, ki zahtevajo veliko zalogo rastlinskih hranil, hočejo zelo pogojeno zemljo (kumare, špinacea itd.).

Pota. — Pota na vrtu so neobhodno potrebna, vendar se mora paziti, da se zanje ne porabi preveč prostora. Glavna ali velika pot naj ne bo nikoli čez dva jarda široka, za manjša stranska pota pa zadostuje tudi en jard. Da bo pot tudi ob deževnem vremenu suha, mora biti dobro napravljena. Pot mora biti nekoliko vzbočena, da se deževnica lahko odteka. Vsako pomlad se pot očisti plevela ter se nasuje s peskom.

V prihodnjem članku pa bomo izpregovorili o gredah.

LEPOTA IN ZDRAVJE

Razpočene žilice v obrazu zahtevajo posebno skrbno nego. Takih mest ne smemo masirati; uporabljati ne smemo nobenih ostrih sredstev ne obkladkov z ledom. Namesto teh je treba paziti na prehrano: malo mesa in nobenih vročih in ostrih pijač. Za negovanje polti uporabljamo mlo, mastno kremo, nikakor pa ne kreme, ki krči kožo.

PAJČOLAN SE ZOPET UVELJAVLJA

Pajčolan se zopet uveljavlja in sicer se ga neposredno čez nos. To je pa škodljivo za oči in tudi nevarno za čedno zunanost nosu. Zračna vlaga v zvezi z dihanjem se lovi v pajčolan in moker pajčolan lepi na nosu, ki pod vplivom mraza pordeči in pomodri. Torej, pozor pred pajčolanom!

KLUB VDOVCEV IN VDOV

V New Yorku se je pričela preteklo soboto v nekem hotelu na Broadwayju konvencija organizacije vdovcev in vdov, ki šteje 15.000 članov. Organizacija je ustanovila pred desetimi leti Mrs. Stull, pesnica iz Elyrie, O., ki pravi, da je prepričana, da bo posledica te konvencije najmanj sto porok med člani organizacije.

NOVOROJENČEK MED MLINSKIMI KAMNI

Iz Bukarešte se poroča: Nekaj kmet je dal zmleti svojo pšenico pri nekem mlinarju v vasi Sviniate. Ko pa je pripeljal moko domov, je videl, da je ista krvava. Stvar je naznanil oblastim, ki so uvedle takoj preiskavo. Oblasti so ugotovile, da je dekla v mlinu rodila nezakonskega otroka ter vrgla dete med mlinske kamne, ki so dojenčka popolnoma zmleli. Nečloveško mater so zaprli.

PADANJE ROJSTEV V BERLINU

V letu 1932 se je rodilo v Berlinu 36.000 otrok, to se pravi, 7000 otrok manj kakor pa znaša povprečno število zadnjih desetih let. To nazadovanje se pozna tudi v celotnem številu prebivalstva v Berlinu, ki se tudi manjša. Od leta 1929, ko je štel Berlin 4.360.000 prebivalcev, se je zmanjšalo število za celih 150.000 duš. To je žalosten pojav v takem mestu kakor je Berlin, in Hitler je sedaj nastopil ter po zgledu italijanskega diktatorja pozval nemške žene, naj rode čim več otrok.

ČISCENJE MADEŽEV

Madeže čistimo z benzinom na več načinov. Posebno dobro so se obnesli naslednji: Napojimo madež z benzinom ter ga podložimo v pokrij z močnim, večkrat krganjenim pivnikom. Nato ga pritismo z gorkim, a ne vročim likalnikom. Vsakokrat, ko potegnemo z likalnikom, premaknemo tudi papir. To ponavljamo tako dolgo, da madež izgine.

Oljnate barve spravimo iz obleke, če jih drgnemo s krpicami, pomočeno v terpentinovem olju, in izperemo v mlačni milnici.

Iz belih in barvanih tkanin odstranimo masne madeže, če jih peremo v fizolni vodi in izplaknemo v mrzli vodi. Kadar ti kane na obleko kapljica črnila, napojimo umazani del s sokom citrone ter ga izsušimo s pivnikom. To ponavljamo toliko časa, da se sok na madežu več ne pobarva. Končno izperimo madež še v gorki milnici. Namesto citronevega soka se vzame lahko tudi mleko.

Nasvet po nesreči, je kakor zdravilo po smrti.

"Pionirji" med ameriški zločinci

Ko so razbojniki še z grozo strmeli na ta prizor, sta prišla brata Harpe, široko se reže, po drugi strani poboja. V svoji krvoločnosti in zlobnosti sta nalašč prizanesla ti žrtvi čolnove posadke ter jo čuvala vse popoldne, da sta mogla na večer pripraviti "fantom veselje."

Toda pred njiju idejo o "veselju" so se ostali potepuhi zgrozili. Take šale niso ti ljudje še nikoli videli in je niso želeli nikoli več videti. Po kratkem posvetovanju so izgnali brata, njiju ženske in otroke iz taborišča, in brata sta postala zdaj celo med zločinci izgnanca. Po vsej dolini Ohio reke je bil zdaj vsak mož pripravljen, da jima upihne življenje.

Toda še celo leto ju vidimo, kako se prikazeta zdaj tukaj, zdaj tam, kakor dvoje kač, ki se pripeljeta iz grmovja ter pičita s svojim strupenim pikom nič hudega slutečega človeka.

Nenadoma ju zopet vidimo v Kentucky. Potrebovala sta puško, in mladi sin Shesleya Coffeyja, ki sta ga srečala na poti, jo je imel. "Mladi Coffey je jezdil nekega dne sam po gozdnih poti, ko je srečal ta dva moža. Strašna brata sta ga ubila, mu razbila glavo ter oškropila z njegovimi možgani debela bližnjega drevja."

Zdaj sta se pojavljala enkrat tukaj, enkrat tam. Zdelo se je, da se premikata z nečloveško naglico, in udarjala sta s čudovito preciznostjo. Nihče si ni bil svest, kje se bosta pojavila, in kdaj in na koga bosta udarila. Vse, kar je bilo mogoče storiti, je bilo to, da se je človek zaprl v hišo in čakal, da je prispela novica, da sta se pojavila že spet drugod.

Dva dni po umoru mladega Coffeyja, sta v Tennessee, blizu Knoxville, ubila nekega Williama Ballarda. Njiju ženske so ju najbrž čakale kje v gošči, dokler se zopet vsi skupaj ne sestanejo, kajti brata sta se sedaj sama pomikala iz kraja v kraj. V divjini sta se sestala z Jamesom Brasselom in njegovim bratom Robertom.

In glej: zdaj se je v njiju bolno-blaznih možganih porodila nova strategija. Ob tem sestanku in vedno poslej sta brata Harpe izpraševala in poizvedovala po novicah "za bratoma Harpe," češ, da sta tudi ona dva lovca, ki iščeta zločinska brata. In končno sta to morda res že sama sebi verjela, kajti primerilo se je, da sta se večkrat pridružila lovcom, ki so zasledovali brata Harpeja ter na ta način z njimi vred sama sebe lovila.

Tako je bilo tudi ob tej priliki, ko sta se srečala z imenovanimi bratoma. Vsi štirje so se pozdravili, izmenjali novice ter nekaj časa skupaj jahali drug poleg drugega.

"Midva sva na ogledu za bratoma Harpe," je rekel Veliki Harpe, nato pa nenadoma jeznost nagubal čelo in pripomnil: "In niti najmanj ne bom presenečen, če se izkaže, da sta uprav vidva brata Harpe!" Brata Brassel sta pričela protestirati, toda Harpeja sta imela že pripravljene puški. "Pravita, da prihajata iz Barboursville. Nu, prav; jezdila bova z vama tja ter se prepričala, če govorita resnico."

Starejši Brassel, ki je vedel, da bo — naravno — takoj identifikiran, čim dospo v naselje, je dovolil, da sta ga zločinska brata razorožila. V Robertu Brasselu, mlajšem bratu, pa se je nenadoma porodila temna slutnja, in dasi je vedel, da tvega življenje, je planil v goščo in pobegnil.

Na potu skozi goščavo je srečal skupino mož, samih svojih prijateljev, ki so bili na lovu za zločinskima bratoma. — Zdaj je bil mlajši brat že povsem gotov, da sta bila tujca,

ki sta razorožila njegovega brata, iskana razbojnika. To je povedal možem, nakar so vsi skupaj vzpodbodili konje ter zdirjali za njim v smeri proti kraju, kjer je pustil roparja z bratom.

Prišedši na mesto, ni bilo o lopovih več nobenega sledu, pač pa je tam ležalo truplo Jamesa Brassela, ki je imel prerezan vrat, razbito glavo, njegova puška pa je bila razbita ob drevesu. Poza razjarjenih mož je nalik viharju oddirjala po sledu za krvavima morilecema.

Ob tem času pa je obdajal brata Harpe že nekaj mističen teror. Celu hrabri možje so trepetali pred njima in se ju bali srečati. Ti možje pa se niso pomišljali, marveč odjezdili naprej ter kmalu uzrli brata, ki sta prihajala nazaj.

Medtem so se jima pridružile njiju tri babure, ki gotovo niso mogle biti daleč od njiju; morda so tičale tik poto v goščavi, ko sta brata opravljala svoje krvavo delo. Bilo, kakor bilo: tukaj so bili vsi, nevoljni in črnogledi: oba brata, tri ženske in njih otroci. Vsi so bili otovorjeni z orožjem in municijo in pomikali so se počasi, po indijanskem načinu, drug za drugim naprej.

Brata in lovci so se zdaj pogledali iz oči v oči in lovcom je upadel pogum.

"Čujte," je rekel nekdo lovcev, "ako oni ne bodo pričeli prepira, ga tudi mi ne pričnimo." Počasi in temnih obrazov sta se približala brata s svojimi ženskami in otroci močnem ter jih pasirala, ne da bi en sam lovec dvignil zoper njiju svojo roko.

Tako se je torej ta stvar vlekla skozi pomlad in poletje leta 1798. Med tem časom sta zverinska brata pomorila k dolo koliko ljudi, med temi tudi: Johna Tullyja, farmerja iz Bradbury, dva Triswold brata, Johna Gravesa in njegovega sina; zadnjima sta razklala glave s sekirami ter vrgla njiju trupla na njiju lastno dvorišče, "kjer sta ležala dotlej, dokler ni prišel nekdo, ki je videl, da se preletava nad dvoriščem neprestano velika jata jastrebov," kakor poroča kronik. Poleg teh pa sta zločinska brata gotovo ubila tudi več drugih ljudi, katerih trupel pa se ni nikoli našlo v globokem gozdu.

Trabue, o katerem smo že poročali in kateremu sta ubila sina, je postal zdaj njiju smrtni sovražnik. Brata sta zdaj zopet odšla iz teh krajev ter se pomaknila zopet proti Red Banku. John Slover, ki se je vračal baš z lova na medveda, je v gošči nenadoma zaslišal za seboj ropot, puškega petelina. Ko se je obrnil, je zagledal v grmovju brata, ki sta prežala nanj in eden njih je še vedno meril nanj s puško, katero je bil pravkar sprožil, pa se strel ni ugal. Sloverju se je posrečilo, da jima je pobegnil.

Brata sta prehodila več naselbin, toda žensk nista imela s seboj. Nekje sta bila med tem dobila nove črne obleke in zdaj sta se tako oblečena pričela izdajati za metodistovska duhovnika.

Kot taka sta prispela v hišo Jamesa Tompkinsa, ki ju je z veseljem in spoštovanjem sprejel. Tompkins ju je povabil, naj delita z njim njegovo kosilo, česar si brata nista dala dvakrat reči; Veliki Harpe je opravil pred jedjo še dolgo molitev.

Tompkins se je čudoma čudil, zakaj sta tujca, ki sta vendar duhovnika, tako težko oborožena. "Prijatelji, ako s tako nevarni lopovi, kakor sta brata Harpe, klatijo po gozdovih, mora biti človek pač na vse pripravljen," mu je odgovoril Veliki Harpe. Tompkins mu je nato odvrnil, da če bi bil on sam

napaden, se ne bi mogel niti braniti, ker nima skoraj zrna smodnika v hiši.

Harpe, ki se je ves vživel v svojo vlogo duhovnika, je ob teh besedah takoj vzel svoj rog s smodnikom, ga odprl ter nasul Tompkinsu skodelico smodnika. Kmalu zatem sta se poslovala, zajezdila svoja konja, raz konj še enkrat "blagoslovila" Tompkinsa in njegovo družino, nato pa odjahala.

Tompkins pa je vzel puško in jo nabil s smodnikom, katerega sta mu bila dala. In usoda je hotela, da je krogla iz te puške, nabite s smodnikom Velikega Harpeja, osemindesetstredstno ur pozneje zadela Velikega Harpeja ter povzročila njegovo smrt.

Tega večera, bilo je 20. julija, 1799, so pričeli lajati psi okoli hiše Silasa McBeeja. McBee je odprl vrata in zaklical: "Kdo je zunaj?" Toda odgovora ni bilo. McBee je nekaj časa obstal pri vratih, kajti zdelo se mu je, da je videl dvoje postav, ki pa sta kmalu izginili med drevjem. Psi so še nekaj časa renčali, nato pa se pomirili ter zopet poiskali svoja ležišča. Farmer je zopet zaprl vrata hiše in šel nazaj k počitku.

Brata Harpe pa sta šla naprej ter dospela do kabine Mosesa Steigala, ki je bila kakor poldrugo miljo dalje. Tam sta potrkala na vrata, ki so se jima takoj odprla.

Steigal sam tudi ni užival baš dobrega slovesa v okolici in kakor se je zdelo, je prav dobro poznal brata Harpeja in je moral imeti z njima tudi nekeke zveze. Ko sta brata dospela, ga ni bilo doma, ker je šel nekam po opravkih, toda vsak hip so pričakovali njegovega povratka. Mrs. Steigal je sedela ob mizi ter pletla, ker je hotela pričakati moža. Poleg nje pa je bil v hiši še neki človek, neki William Love, gozdar, ki se je nahajal v teh krajih po vladnih poslih. Ker je videl, da ni Steigala doma, je stopil v gorati prostor v hiši in tam legel, da zadremlje, dokler se Steigal ne vrne.

Tudi Mrs. Steigal je dobro poznala brata Harpeja, toda njen mož jo je večkrat posvaril in ji ukazal, naj ju nikoli ne izda. Love, ki se je bil med tem zbudil, je prišel dol, nakar jih je Mrs. Steigal medsebojno predstavila, toda bratov seveda ne pod pravim imenom. Brata Harpe sta prisleda k mizi, nakar so se pričeli razgovarjati. Lopova sta pričela povpraševati po novicah in po bratih Harpe, o katerih sta z zgražanjem govorila, kakor je že bila njiju navada. Ker se med tem Steigal še vedno ni vrnil, so odšli vsi trije na podstrešje k počitku.

Po vsej priliki sta prišla brata Harpe k Steigalu samo z namenom, da si odpočijeta in se skrijeta, toda Love, ki je ležal med njima na slami, jima je pričel zdaj zbuhati preveč izkušnje. Ko je Love zaspal, so pričeli divjaka, Velikega Harpeja, srbeti prsti in njegova roka je pričela nervozno tipati po indijanskem tomahavku ali mali sekiri, ki jo je vedno nosil s seboj.

Nekaj minut zatem sta prišla brata spet dol, kjer je še vedno sedela Mrs. Steigal ter šivala. Love je bil zgoraj ubit, ne da bi izustil najmanjši krik, toda ženska je kljub temu vedela — morda je to brala iz njiju divjih pogledov? — kaj se je bilo zgoraj zgodilo.

"Vsi hudiči, ta človek je tako smrčal!" je zakrutil Veliki Harpe ter stopil proti ženski. "Kaj, za vraga, ste pa mislili, da naju pošljete spat s človekom, ki tako smrči!"

(Dalje prihodnjič)

Okno v svet

NA SVETU JE PET MILIJONOV SUZNJEV

Lady Simon, žena angleškega ministra znanjih zadev in velika boriteljica za osvobodjenje vseh suznjev, pravi, da je na svetu danes še pet milijonov suznjev.

Velika ironija usode je, pravi dalje lady Simon, da cvete suženjstvo v zamorski republiki Liberiji, ki je bila formirana samo s pomočjo ameriškega idealizma. In še večja ironija usode je, da 10.000 osvobodjenih suznjev, nekdanjih ameriških črncev, zdaj na vse pretege zaslužujejo domače prebivalstvo v republiki Liberiji.

Danes je na vsem svetu najmanj pet milijonov suznjev. Misijonar Coates poroča s Kitajskega o mladih deklicah — suznjah, ki morajo prenašati vsakovrstne muke od strani gospodarjev. Tako jim za kazeno polivajo roke z vrelo vodo, jim režejo prste v členkih, maše jim usta s cunjami in priklepajo jih z verigami v hišah.

Neki drug misijonar, ki misijonari na Kitajskem že nad 40 let, izjavlja, da Kitajci svoje sužnje mnogokrat razsekajo na kose, jih ščipljejo z razbeljenimi kleščami, v usta jim vlijejo vrelo olje ter jih obešajo za roke; vsa ta grozodejstva izvršujejo nekaznovano.

Nikjer ni suženjstvo tako globoko ukoreninjeno kakor v Abesiniji, kjer ima vsak Abesinec enega ali več suznjev. Nekateri Rasi (domači knezi) posedujejo do 15.000 suznjev. — Vseh skupaj je v Abesiniji okoli dva milijona suznjev. Veliki posestniki suznjev upotrebijo sužnje zadnje tudi kot neke vrste denar ali izmenjalno sredstvo, izmenjavajoč sužnje za orožje in municijo.

KAJ PREŽIVI ČASOPIS V 160 LETIH

Londoni list Morning Post, ki je bil ustanovljen pred 160 leti, je izdal te dni svojo 50.000 številko. Ko je izšla prva številka tega starega lista — to je bilo 2. novembra 1772 — je sedel na angleškem prestolu kralj George III., v Rusiji je vladala Katarina II., na francoskem prestolu pa je bil tedaj kralj Ludvik XV. Vsa Anglija z Walesom vred je štela takrat sedem in pol milijona ljudi, torej toliko, kot jih šteje danes samo mesto London. Da se je od takrat v Londonu mnogo izpremenilo, moremo posneti iz dejstva, da je bil na mestu, kjer je danes stavba Narodne galerije, takrat cirkus. V jubilejni številki lista je objavljena fotografija prve strani 5. številke "Morning Post" (prve štiri številke lista niso ohranjene). V uredniškem članku 5. izdaje je rečeno, da se ne bo treba naročnikom več pričakovati, da ne prejemajo lista. Podvzeti so tudi potrebni koraki, da se naklada lista zviša na 6 tisoč izdaj. Ta številka, ki se nam zdi danes smešna, je bila pred poldrugim stoletjem vsekakor rekordna. Povprečna naklada lista je tedaj znašala do 2.000 števil. Vsaka številka se se je pričela z gledališkimi objavami in igrami, ki so se igrale v Kraljevem gledališču v Covent Gardenu.

ČEBELE BREZ ŽELA

W. J. Nolan od departamenta za agrikulturo v Washingtonu, izjavlja, da je zdaj mogoče vsakega in poljubno producirati čebele brez žela. S pomočjo X žarkov pričakuje učenjak, da se mu bo posrečilo odpraviti želo pri čebeli, ki bo poslej brez žela, prav tako kakor se je znalo posrečilo producirati brezrogato živalino in oranže brez pečk.

NAJ DEŽUJE!

Pred osemindesetimi leti je odpotoval Claude Wheeler s svojega doma v Chicagu v Columbiju, Mo., da prisostvuje tam neki baseball igri. Zmago igralcev si je vrezal Wheeler na ročaj svojega dežnika, kamor je vrezal tudi svoje ime. Nato je odhitel na vlak ter pri tem popolnoma pozabil na dežnik. Pretekli teden pa je zopet dospel v Columbiju, kjer mu je vratar neke banke izročil njegovo staro "marelo," o kateri je rekel, da jo je našel visečo na radiatorju.

KRUH IZ ŠPINACE

"Prosim hleb špinacnega kruha." Tako bodo morda zahtevali gospodinje v grocerijah od svojih grocerjev špinacni kruh. Fred Wooley, pek v Pittsburghu, namreč javlja, da se mu je posrečilo, iznajti in postaviti formulo za peko kruha iz špinace. — Bomo videli, je rekel slepec.

ODKOD JE DINGO

Nekdo je pravkar podaril newyorškemu zverinjaku par avstralskih psov, takozvanih Dingov. Pri tem se pojavi vprašanje: kdo je uvedel te pse v Avstralijo? Dasi ni teh divjih psov v nobeni drugi deželi na svetu, vendar vlada mnenje, da je pripeljal te pse v Avstralijo človek. To mnenje temelji na dejstvu, ker so vse avstralske živali, ki spadajo k sesalcem, vrečarice, to se pravi, da imajo pod životom gubaste vreče, v katerih nosijo svoje mladiče.

PRVI TRIUMF PEVCA CARUSA

Caruso, nepozabni pevec, ki bi bil letos 60 let star, če bi bil živel, se ima za svoj prvi uspeh na odru, kateremu je sledilo potem toliko čudovitih uspehov, zahvaliti čudni okoliščini, kakor pravi zdaj njegova vdova v knjigi, ki jo je pravkar izdala v New Yorku. To zgodbo ji je Caruso sam povedal. Caruso je bil tedaj nadomestni tenorist neke male italijanske potujoče pevške in igralske družbe. Ko je prišla družba v neko mesto, kjer je imel Caruso prijatelje, je hotel slučaj, da se je Caruso sestal s svojimi prijatelji, ki so snidenje proslavili s pijačo, tako da je bil Caruso popolnoma pijan. Prav takrat pa je tenorist, ki bi moral nastopiti onega večera, nekaj zbolel, in poklicali so Carusa, da bi ga nadomestil. Caruso je res pijan ko čep — nastopil, toda občinstvo ga je izžvižgalo in ravnatelj ga je na mestu odpustil. Ko je sedel Caruso naslednjega dne žalosten pri vinu, v katerem je utapljal svojo žalost, pa je prišel k njemu ravnatelj sel in dejal: "Daj, kar hitro se dvigni! V gledališču kriči publika, da hoče zopet slišati pijanega tenorista, in tvoje ga naslednika so pravkar izžvižgali." Caruso je šel v gledališče, kjer je pel ter proslavil svoj prvi triumf. Toda pozneje ni hotel nikoli več peti v operi, v kateri je takrat nastopil.

HIŠA ZA 90 CENTOV

V Glasgowu v Angliji so te dni prodali na javni dražbi neko hišo, ki je prišla na boben, in hiša je bila izdražena za pet šilingov, kar bi bilo \$1.20 v ameriškem denarju, toda zdaj, ko je padla na Angleškem vrednost ameriškega dolarja, znaša pet šilingov samo 90 centov. Hiša stoji na zemljišču, ki meri poldrugi aker, ter vsebuje dve veliki sobi, kuhinjo, štiri spalnice, sobo za otroke, kopalnico, veliko shrambo in večjo. Torej je res dovolj poceni.

WILLIAM HARRISON AINSWORTH:

JACK SHEPPARD

Originalni prevod za "Ameriško Domovino"

"Sedi, dragi, sedi," je rekla Mrs. Wood Thamesu. "Kar sem rekla o nezakonskih otrocih, se ne tiče tebe. Nikar ne misli," je rekla ter postrani pogledala svojega moža, "da mu bom naredila tak poklon, da bi rekla, da bi mogel biti on oče tako lepega fanta, kakršen si ti!"

Mr. Wood je obupno zakrilil z rokama.

"Owen, Owen," je vzdihnila Mrs. Wood ter se sesedla na stol, "v kakšen položaj si me spravil s svojim večnim prepričanjem! In to baš zdaj, ob času, ko pričakuješ poset Mr. Kneebone-a, ki se je vrnil iz Manchestera. Za nič na svetu nočem, da me vidi tako. On bi ti nikoli odpustil!"

"Ah, moja draga, Mr. Kneebone se strinja vedno z menoj, če zavladava med nama kak nespoznanje. Želel bi samo, da ne bi bil papist in jakobinec."

"Jakobinec" je ponovila Mrs. Wood. "On bi se prav tako lahko pritoževal o tebi, da si hanovrijanec ali presbiterijanec. Vse to je pač vprašanje naziranja. Zdaj pa, moj dragi, sem pripravljena, da se spraviva. Toda obljubi mi moraš, da ne boš šel več v bližino one ničvredne v Willesdenu. Si pač ne morem pomagati, da sem ljubosumna, čeprav je predmet ljubosumnja nevereden."

"Je pač tako, da mora vedno obveljati beseda ženske," je rekel Mr. Wood, ko je poljubil v spravo mesnato roko svoje boljše polovice.

Mrs. Wood je imela prednost pred svojim možem že v tem, ker je bila šele na sončni strani štiridesetih let, to je perijoda, o kateri pravijo izvedeni poznavalci žensk, da je najprivlačnejša in istočasno najkritičnejša doba ženske eksistence, dočim je bil on na senčni strani petdesetih let, torej v letih, v katerih ne vidijo ženske bogvekakih privlačnosti pri moških. Drugič: ona je imela res nekoliko pravice, da se je mogla imenovati lepo. Njena lepota je bila takorekoč "lepota na debelo," ampak bila je vendar lepota, in mizar jo je smatral še vedno tako svežo in cvetočo kakor pred dvajsetimi leti, ko jo je peljal pred oltar.

Vsled pričakovanega poseta Mr. Kneebone-a, se je danes Mrs. Wood izredno skrbno in lepo oblekla. Lase si je počesala visoko, kakor je bila tedaj moda, nato pa se je pokrila z muselino nasto čepico.

Zdaj se pa ozrimo še na mlajšo, mnogo bolj zanimivo dvojico. "Moje srce mi pravi, da bi se mogla skoraj spreti z Jackom Sheppardom, ker ti je povzročil toliko bolečin," je rekla mala Winifred Wood, ko je pomagala obleči Thamesu suknjič.

"Ne verjamem, da bi se mogla ti sploh s kom spreti, Winny, še najmanj pa z osebo, ki je meni tako ljuba kakor Jack Sheppard," je rekel Thames. "Moja roka je že skoro popolnoma dobra. In povedal sem ti tudi, da te ne zgode ni bil Jack kriv. Torej ne govoriva več o tem."

"Čudno je, da imaš tako rad Jacka, dragi Thames. Saj ti ni v ničemer podoben."

"Saj to je baš vzrok, da ga imam tako rad, Winny. Ako bi mi bil podoben, bi mi prav gotovo ne bilo nič zanj. In reci, kar hočeš, toda jaz ti povem, da je Jack po svojem srcu dober človek."

"Hm," je odgovorila Winifred, "morda sem delala Jacku krivico. V bodoče bom poizkusila boljše misliti o njem."

"Prav je tako, zakaj povedati

ti moram, da Jack nikogar, niti svoje matere, tako ne ljubi kakor tebe."

"Ljubi!" je vzkliknila Winifred in zardela.

"Da, ljubi, Winy. Ubogi fant! Včasih si domišlja, da se bosta poročila, ko odraste."

"Thames!"

"Ali sem rekel morda kaj, s čimer sem te razžalil?"

"Ne, ne! Toda če nočeš, da bi ga sovražila, nikar tega več ne reci! Sicer pa," je pripomnila ter zopet zardela, "ni lepo govoriti o tem."

"Torej, bi bilo morda najboljši, da grem?" je vprašal Thames.

Winifred ga je pogledala s pogledom, ki je povedal jasno, da o tem sploh ni govora.

"Pa menda vendar ne pripisuje nobene važnosti besedam, ki jih je prej izrekla moja mati?" je vprašala. "Ona je to že pozabila."

"Ampak jaz jih nisem pozabil, Winy. Jaz nočem biti nič breme onim, do katerih me ne veže nobena pravica, razen hvaležnosti."

Ko je to rekel s tihim, toda odločnim glasom, so se zasolile deklici oči.

"Ako resno misliš, Thames, je to zelo grdo od tebe. Prepričan sem, da te mati ni hotela žaliti. Ona te preveč ljubi. In jaz ti obetam, da ne bo nikoli več kaj takega rekla."

Thames ji je hotel odgovoriti, toda glas mu je odpovedal. "Tak pojdi," je rekla deklica, "vihar se je že polegel."

"Motiš se, Winy. Nič ne izpremeni mojega sklepa. Jutri odidem izpod te strehe."

"Ne stori ničesar, dokler ne govoriš z mojim očetom — s tvojim očetom," je pripomnila. "Obljubi mi to!"

"Prav, obljubljam ti. In še več: kar bo on rekel, to bom storil."

"Nu, potem sem brez skrbi," je rekla deklica.

"Jaz pa sem prepričan, da me ne bo poizkušal zadržavati," je rekel Thames.

Deklica se je nasmehnila, toda ni odgovorila.

"V slučaju, da pristane v to —"

"Ampak on ne bo nikoli pristal," ga je prekinila Winifred. "Toda v slučaju, da bi, pravim," je nadaljeval Thames, "ali mi obljubiš, da bo zavzel Jack Sheppard moje mesto v tvojih naklonjenosti?"

"Nikoli!" je odvrnila deklica. "Nikogar ne bi mogla tako ljubiti kakor tebe."

"Izvemšiš svojega očeta."

Winifred je hotela nekaj odgovoriti, toda se je premislila. Zardela je zopet in rekla: "Želela bi, da me ne bi tako dražil z Jackom Sheppardom."

Mlada dvojica je govorila tiho, toda zadnje besede je vendar slišala Mrs. Wood.

"Kaj si pravkar rekla o Jacku Sheppardu?" je vzkliknila.

"Thames je pravkar menil —"

"Thames!" je ponovila mizarjeva žena ter ježno pogledala svojega moža. Tukaj se zopet vidi tvojja prismojenost.

Kdo drugi bi si mogel izmisliti tako čudno ime za dečka! Hm, saj to je vendar ime reke, ne pa ime kristjana! Nikoli nobenemu gentlemanu še ni bilo Thames ime, in Darrell je vendar popolen gentleman, ako ni vsa storija, kako si ga našel v reki, sfabricirana."

"Moja draga, pozabljaš —"

"Ne, gospod Wood, jaz ničesar ne pozabljam. Imam izvrsten spomin, hvala Bogu! In

prav dobro se spominjam, da so ob tisti priliki vsi drugi utožili, razen tebe in otroka!"

"Moja draga —"

"Dovolj!"

"Mati!" se je zdaj vmešala Winifred.

"Je vse zastoj!" je rekel zdaj Thames ter pogledal deklico s pogledom, ob katerem je je zabeležilo pri sru. "Moj odlok je trden."

"Ti končno pozabljaš, da bo prišel Mr. Kneebone, moja draga," je rekel Wood.

"Za božjo voljo, saj res!" je pritrdila Mrs. Wood. "Toda ti me ne prestopa motiš. Pojdi v drugo sobo, Winifred ter si otrpi solze, sicer boš morala iti spat. Ti, Mr. Wood, pa se obleci v najboljšo obleko, nato pa se nama pridruži. Thames, tebi se ni treba preoblačiti, ker te boli roka. Mr. Kneebone ti bo že oprostil. Ah, moj Bog, če že ne trka! Ah, vsa zmedena sem!"

Ob teh besedah je Mrs. Wood naglo vzela pahljačo, vrgla še kratek pogled v ogledalo, naredila kolikor mogoče prijazen obraz ter odšla v sosednjo sobo, kamor sta ji sledila tudi Winifred in Thames.

TRETJE POGLAVJE

Jakobinec

Mr. William Kneebone je bil tkalec volne, in njegova delavnica, ki je stala nasproti cerkve sv. Klemenca, je bila v znamenju angela; v tistih časih je imela namreč vsaka delavnica svoje posebno znamenje. Rojen v Manchesteru, je bil on sin Knelma Kneebone-a, zavednega katoličana in seržanta pri dragoncih, ki je izgubil svojo nogo in svoje življenje v bitki pri Boyne, ko se je boril za Jamesa Drugega, in ki ni imel svojemu sinu zapustiti ničesar, razen svojih lavorik in svoje lojalnosti napram hiši Stuart.

Galantni tkalec volne je bil zdaj v svojem šestintridesetem letu. Bil je lepega, vedno veselega obraza; visok je bil šest čevljev in dva palca, preko ramen pa je meril cel jard; te svoje atletske proporcije je podedoval po svojem očetu, draguncu. Če ne bi imel tolikšne ljubezni do zarot, bi se ga lahko smatralo za spoštovanega člana človeške družbe.

V času, ki ga zdaj opisujemo, je imela jakobinska stranka velike upe in nade. Louis Štirinajsti je še živel, zato so jakobinci upali na pomoč iz Francije. Vseposvoda so se pričeli zbirati nezadovoljni ljudje s sedanjo angleško vlado ter se vpisavati v zbornice, ki bi prišli za orožje, kadar bi nanesla potreba. Mr. Kneebone je bil imenovan za kapetana v nekem pehotnem polku. Pred tedni je odšel v Manchester, in sicer z izgovorom, da gre tja po trgovskih opravkih, da sta vložila dva individuija dokaj dvomljivega značaja prošnji za podčastniška imenovanja. Mr. Kneebone, ali kapetan Kneebone, kakor je bil rajši nazivan, ni bil nič kaj zadovoljen s priporočili, ki sta jih imenovala dva priložila svojima prošnjama. Sklenil je torej, da bo to zadevo sam presodil. Imenovana dva aspirantoma je bil predstavljen v Livarni, in sicer pri našem starem znancu, Baptistu Kettlebyju, Mojstru Livarne. Mojster, katerega je jakobinski kapetan že od prej poznal, je prisegal, da sta omenjena dva aspiranta spoštovana in lojalna moža, in Kneebone je bil tako zadovoljen z njegovo izjavo, da je imenovana dva moža takoj zaprisegel ter jima dal na račun vsoto denarja. Ko je bilo to opravljeno, so možje sedli k punču, in Kneeboneju je bilo žal, da mora oditi in prebiti večer pri Mr. Woodu, kamor je bil povabljen, ter pustiti svoja nova prijatelja. Ko sta imenovana aspiranta to slišala, sta se spogledala, nato pa prosila kapetana, naj ju vzame s seboj k Woodu. Kneebone, ki je med tem izpraznil že več kozarcev kot je bilo treba na

zdravje in restoracijo hiše Stuart in na pogin hite se Hanover, je v to pristal, zato se je trojica dvignila od mize ter se napotila na Wych Street, kamor je dospela pri najboljši volji in imenitnem razpoloženju.

ČETRTO POGLAVJE

Mr. Kneebone in njegova prijateljica

Mrs. Wood je komaj dobro sedla, ko se je pojavil Mr. Kneebone. V njeno največje začudenje pa ni bil sam, temveč je privedel s sabo dvojce prijateljev, katere je predstavil kot Mr. Jeremijo Jacksona, in Mr. Solomona Smitha, agenta, ki potujeta, nabirajoč naročila za neko delavnico sukna v Manchesteru. Mrs. Wood ju je pogledala od vrha do tal, toda niti njiju imena, niti njiju osebnost, ne njiju obleka ni govorila v njiju prid. Toda k sreči imenovana nista dala mnogo na to. Kakor Mr. Kneebone, ki se ni briga za hladen sprejem, tako sta se tudi onadva pogreznjena v naslanjača z udobnostjo, kakor bi bila doma. Oba sta imela čudne lasulje, potegnjene

globoko na čelo, oba velike ovratnice, zavezane visoko pod brado. Poleg tega sta imela čudna patrona tudi vsak po en velik črn obliž preko desnega očesa. Mr. Jackson, ki je bil grdega obraza, je imel dvojce vrst krasnih zob, kar mu je bilo štet v dobro. Dalje je zapazila še neko drugo posebnost: oba sta bila enako oblečena. Lahko bi se skoro reklo, da je Mr. Solomon Smith dvojnik Mr. Jeremije Jacksona. Še več: kamor je eden pogledal, tja je pogledal drugi; kadar se je eden zasmejal, se je zasmejal tudi drugi. Končno je Jeremija pogledal Mrs. Wood s pomembnim pogledom, nato pa svojega tovariša in Kneebona, nakar so se vsi trije zagrohotali. Mrs. Wood tega ni mogla dlje prestajati ter je rekla:

"Kakor se mi zdi, morate biti začarani."

"Da, tako je," je rekel Mr. Jackson galantno, "in sicer vsled vaših čarov."

"Res je tako," je potrdil Mr. Smith ter si položil roko na prsi. Mr. Kneebone in Mr. Wood

sto se glašno zasmejala.

"Mr. Wood," je rekla Mrs. Wood strogo, "obnašaj se dostojno!"

"Mrs. Wood," je rekel Kneebone, "nič za slabo. Moja prijateljica, Mr. Smith in Mr. Jackson imata sicer čudne navade, toda . . ."

"Da, zelo čudne navade," ga je prekinila Mrs. Wood.

"Najin prijatelj je hotel povedati, madame," je rekel zdaj Mr. Jackson, "da se midva vedno klanjava nežnemu spolu."

"Tako je, pri moji veri," je potrdil Mr. Smith.

"Moja draga," je rekel zdaj gostoljubni mizar, "Mr. Kneebone in njegova prijateljica bi rada nekoliko okrepčila."

"Saj ga bodo dobili," je rekla

njegova boljša polovica ter vstala. "Hudobnež," je zašepetala, ko je šla mimo Mr. Kneebone-a proti vratom, "kako moreš privleči take stvore s sabo, in to še ob priliki, kakršna je zdaj, ko se nisva že nekaj tednov videla?"

"Ah, duša moja, nisem si mogel pomagati," je odvrnil Kneebone, prav tako šepetaje. "Ampak ti ne veš, kdo sta ti dve osebi!"

"Moj Bog! Ti me strašiš!" Mr. Kneebone je dal svojemu obrazu skrivnosten izraz, se nagnil k ušesu Mrs. Wood ter zašepetal: "To sta tajna agenta iz Francije — saj razumeš — prijateljica dobre stvari . . ."

"O, tako? Visoka človeka?"

Mr. Kneebone je prikimal.

(Dalje prihodnjič).

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je po kratki in mukopolni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče za vedno preminul naš ljubljani soprog, oče in brat

FRANK WOLF

rojen v mesecu decembru, 1861 v Straži pri Novem mestu. V Ameriki je bival 42 let in zapušča tukaj zalujočo družino in v starem kraju pa sestro Ivano in Marijo. Umrl je dne 23. marca, 1933, ob 6. uri zvečer ter bil pokopan iz hiše žalosti po opravljeni zadušnici v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., dne 27. marca, ob 9. uri dopoldne na Calvary pokopališču. Blagopokojnik je bil član društva sv. Vida, št. 25 KSKJ.

Dolžnost nas veže, da se iskreno zahvalimo za darovano cvetje, katero je bilo položeno ob krsti nepozabnega pokojnika. Prijateljski poklon vencev nam je bil ob času bridkosti neizmerna tolažba in topli izraz sočutja. Našo globoko zahvalo naj prejmejo sledeči: Mr. in Mrs. Steve Malovašič, družina Joe Hren, družina Anton Ogrin, Mr. in Mrs. J. Stibil, družina August F. Svetek, Mr. in Mrs. Frank Svetek, Mr. in Mrs. John Svetek, družina Jim Sepec, Mr. in Mrs. Joe Tekavec in sin, družina Frank Jelerčić in društvo sv. Vida, št. 25 KSKJ.

Izraz naše iskrene hvaležnosti naj prejmejo obilni darovalci za sv. maše, katere bodo darovane v pokoj blagopokojnika. Darovi položeni za pokoj njegove duše so nam bili globoka tolažba ob času žalosti v hiši. Našo hvaležnost naj prejmejo sledeči: Družina Anžlovar, družina Frank Černe, Saranac Rd., Mrs. Dolenc, Mr. Mike Drenšek, družina Anton Erjavec, Mrs. Jevnikar, družina Joe Koncilja, Mr. in Mrs. Carl Kalishek, Mr. in Mrs. Krist Kalin, Mr. in Mrs. Peter Malovašič, Mr. Mike Martich, Mrs. Mary Martini, Mr. in Mrs. Steve Malovašič, družina Valentin Rome, Mr. in Mrs. M. Tich, Miss Jennie Trček, Mr. in Mrs. Matt Ulle, družina Peter Verlich, Mr. J. Živoder, Mr. in Mrs. J. Zimmerman in družina Vinshek.

Našo najlepšo zahvalo naj prejmejo vsi tisti, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago. Naša zahvala naj velja sledečim: Mr. Anton Bašca, Mr. M. Butujla, Mr. Anton Erjavec, Mr. Anton Gubanc, Mr. Andrej Jankovič, Mr. Carl Kalishek, Mr. M. Klemen, Mr. Jerry Leskovec, Mr. Frank Močilnikar, Mr. V. A. Muster, Mr. M. Perlin, Mr. A. Pirnat, Mr. M. Stanovnik, Mr. J. Stanovnik, Mr. F. Straus, Mr. in Mrs. Tekavec, Mr. M. Ulle in Mrs. Verlich.

Iskreno zahvalo za obilno in brezplačno pomoč v hiši žalosti naj prejmejo sledeči: Mr. in Mrs. Malovašič, Mr. in Mrs. Carl Kalishek, sin pokojnika žene sestre in Mrs. Frances Dolenc. Bog vam stotero povrni izkazane dobrote.

V hvaležnosti naj prejme našo globoko zahvalo Rev. Milan Slaje za podelitev svetih zakramentov in za opravljene cerkvene obrede. Naša najlepša zahvala naj velja pogrebniemu zavodu August F. Svetek za lepo urejen pogreb in vso najboljšo vsestransko postrežbo.

Končno naj prejmejo našo največjo zahvalo vsi tisti, ki so prišli pokojnika kropiti, tisti, ki so pri njem čuli in vsi, ki so ga spremili na pokopališče k večnemu počitku. Iskrena hvala vsem za vse, kar so nam dobrega storili ali so nas tolažili ob času največje bridkosti in žalosti v hiši.

Dragi in nenadomestljivi soprog ter dober in skrben oče. Božja previdnost Te je za vedno ločila od nas in Te za vedno zagnila našim očem, ki smo Te tako globoko ljubili. V globoki hvaležnosti pada naša grenka solza na kup zemlje, kjer leže in čakajo Tvoji zemeljski ostanki večnega vstajenja. Kolena klonemo ob Tvojem grobu in srce nam krvavi v goreči molitvi in iskreni želji k Vsemogočnemu. Naj Ti bo na veke lahka tuja zemlja in nje odeja naj Ti da mirni počitek do skupnega svidenja! — Žalujoči ostali:

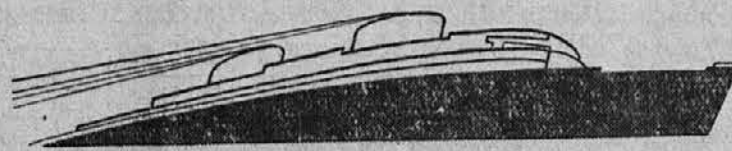
Johana Wolf, soproga.

Rosie, poročena Malovašič, hči.

Steve Malovašič in Joseph Hren, zeta.

Frances, Joe in Frank, vnuki.

Cleveland, O., 7. aprila, 1933.

7 Dni do JUGOSLAVIJE
Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI NA SVETU

BREMEN-EUROPA

POSEBNI VLAK ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v LJUBLJANO. Izborne železniške zveze tudi iz Cherbourga.

NAJHITREJŠA POT DO STARE DOMOVINE

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali

NORTH GERMAN LLOYD

1119 Euclid Ave., Cleveland, Ohio

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE NADVSE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SOPROGE IN MATERE

Mary Hočevar

ROJENA JERNEJČIČ

ki je za vedno zatisnila svoje mile oči dne 9. aprila, 1932. Žalostni in potrti smo ob spominu na vašo smrt.

Pot življenja tu zahtan si na zemlji se prestala, in zato v spominu blagem trajno bodeš nam ostala.

Napočil dan bo vsem vstajenja, za vedno srečnega življenja, da v raji svetem spet združili dodeli Bog nam dobi, mili.

Žalujoča ostala:

Cleveland, O., 8. aprila, 1933.

Družina Hočevar.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnega srca naznanjamo sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je v starosti 48 let v Bogu za vedno zaspal

ANTON VESEL

rojen v Loškem potoku na Dolenjskem. Umrl je dne 1. marca in bil pokopan po cerkvenem obredu na pokopališču sv. Pavla, dne 4. marca, 1933.

Stejmo si v dolžnost najlepše se zahvaliti vsem, ki so položili vence ob rakvi pokojnika, ter onim, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za mir njegove duše. Iskrena hvala vsem, ki so dali brezplačno avtomobile na razpolago, so prišli pokojnika kropiti ali ga spremili na pokopališče k večnemu počitku. Končno hvala vsem za vse, kar so dobrega storili.

Iskrena hvala Rev. Milanu Slajetu za opravljene cerkvene obrede in Augustu F. Svetek-u za lepo urejen pogreb.

Tebi, dragi Anton pa kilčemo: Lahka naj Ti bo tuja zemlja na veke. — Žalujoči:

Družina Anton Vesel, sorodniki.

Cleveland, O., 7. aprila, 1933.